

Comeback

Tijdschrift voor gedetineerden in het buitenland

**JE RECHTEN
ALS
VERDACHTE**

NUMMER 2 • 2025

HOE IS HET NU MET NIEL

'Als je zelf het goede doet, dan komt het goed'

VRIJWILLIGER WIL

'Een praatje in het Nederlands doet al veel'

50 JAAR BUREAU BUITENLAND

**'WE LATEN LANDGENOTEN
NIET IN DE STEEK'**

WOORDZOEKER

Bij de woordzoeker zitten de woorden horizontaal, verticaal en diagonaal in alle richtingen in de puzzel verstopt. Zoek ze op en streep ze af. De overblijvende letters vormen achter elkaar gelezen de oplossing (zie pagina 23).

ARRANGEMENT BALLONVAART

BOOT
BOSSEN
CARAVAN
DROOG
DUIKEN
FEEST
FRISBEE
HEIDE
HITTE
HORECA
HUIFKAR
HUISJE
JULI
KERMIS
KUST
LEZEN
MUGGEN
NATUUR
ONTSPANNING
ONWEER
REIS
ROUTE
RUST
SAFARIPARK
SNACK
SPORT
TENT
TICKET
TIPS
TRAKTATIE
TREKTOCHT
TRIPJE
UITJE
VAREN
WARM
IJSJE
IJSKAR
ZEE
ZONNESTEK
ZWOEL

D	N	E	O	Z	O	R	A	K	F	I	U	H	N	T
I	A	N	H	N	B	A	E	E	B	S	I	R	F	R
D	T	H	C	O	T	K	E	R	T	E	A	E	T	I
U	U	W	O	E	J	S	I	A	T	R	C	E	E	P
I	U	T	S	D	T	I	P	B	R	D	E	W	R	J
K	R	A	P	I	R	A	F	A	S	T	R	N	K	E
E	Z	W	O	E	L	U	N	L	N	E	O	O	J	M
N	T	N	R	H	N	G	B	L	E	N	H	S	O	U
K	E	E	T	S	E	N	N	O	Z	T	I	P	S	G
N	K	Z	R	M	Z	M	A	N	S	U	T	N	I	G
R	C	E	E	U	N	S	R	V	H	S	T	S	G	E
O	I	N	I	L	K	S	N	A	A	E	E	Z	U	N
U	T	T	S	I	L	U	J	A	W	R	C	N	H	R
T	J	K	E	R	M	I	S	R	C	V	A	R	E	N
E	I	T	A	T	K	A	R	T	I	J	K	N	C	E

★

		3	8				9	
6	7				1		2	
	9		5	2		3		
	8	1	2	4			3	
9	4		6	3	7	2	8	
3		6		1	8			5
	1	9		6			5	
8	6		1		3	9	4	2
	3	2	4					

★★

	6			5				9
			9			4	7	
				4	3		1	6
		5	3					
3		7				1		8
					9	7		
9	1		5	2				
	5	8			7			
2				9			5	

★★★

5			9					3
	4		6					9
3		8	1			4	5	
	5					6	7	
4								8
	8	7					3	
	7	5			4	3		2
8					3		4	
2					9			5

★★★★

				7				
4		2					1	
	7	6	5			4	3	
	2	9	7					
			8		1			
					2	3	9	
	4	8			6	9	2	
	3					6		4
				8				

SUDOKU

Een sudoku is een puzzel van negen bij negen vakjes waarin een aantal reeds ingevulde getallen staan. Vul de overige vakjes in, zodat in elke horizontale lijn en in elke verticale kolom de cijfers 1 tot en met 9 een keer voorkomen. Verder is de puzzel ingedeeld in negen blokjes van drie bij drie, die elk ook weer eenmaal de cijfers 1 tot en met 9 moeten bevatten.

REDACTIONEEL

Nederlanders reizen graag en veel. Met de caravan naar Frankrijk, met een jeep door Schotland, met het vliegtuig naar Australië. Voor mijn werk reisde ik afgelopen jaren ook af en toe naar onze collega's in het Caribisch gebied, Suriname en Indonesië, waarmee we nauw samenwerken. En meestal bezocht ik ook gevangenis- sen daar, omdat in tientallen landen over de hele wereld Nederlanders gedetineerd zitten. Vaak zitten ze lange straffen uit in moeilijke omstandigheden, in overvolle gevangenissen, soms heel ver van huis. Vrijwilligers van Bureau Buitenland van Reclassering Nederland ondersteunen ze, waar ze ook zitten. Dat doen we inmiddels al 50 jaar, vaak samen met partners als Epafra, Dutch&Detained, Lawyers across Borders en de Nederlandse overheid. Dat is uniek werk, waarop ik trots ben. We hebben een luisterend oor, geven advies, brengen Nederlandse gevangenen in contact met juristen, diplomaten, scholing of sociale organisaties, helpen bij een eventuele strafoverdracht, en bereiden hen voor op terugkeer naar Nederland. We organiseren thuisfrontdagen voor de achterblijvers in Nederland die eveneens een moeilijke periode doormaken. Dat doen we met vallen en opstaan, maar wel met hart en ziel, en met al onze bevlogen vrijwilligers en professionals. Omdat we geloven in tweede kansen, of je nu in Nederland of in het buitenland de wet hebt overtreden. Daar gaan we mee door, zolang de Nederlander reislustig is.

Johan Bac
ALGEMEEN DIRECTEUR
RECLASSERING NEDERLAND

INHOUD

NIEUWS BINNENLAND	04
HOOFDARTIKEL	08
We laten landgenoten niet in de steek	
GELOOF	12
Het Pinksterfeest en de ontmoeting in je eigen taal	
HOE IS HET MET NIEL	14
Twee jaar nadat hij op de cover stond van Comeback	
COLUMN SANDRA	17
NIEUWS BUITENLAND	18
VRIJWILLIGER WIL MEIJER	20
Een kwart eeuw vrijwilliger voor Bureau Buitenland	
SPORT	22
EX-GEDETINEERDE OVER BUREAU BUITENLAND	24
'Iedereen hielp mee om te zorgen dat ik weg mocht'	
COLUMN JOCHUM WILDEMAN	25
JURIDISCH ARTIKEL	26
BRIEVEN	28
ACHTEROP	32

COLOFON Comeback is een uitgave van Stichting Epafra, Reclassering Nederland, Dutch&Detained en Lawyers Across Borders

en wordt gratis verspreid onder Nederlandse gedetineerden in het buitenland. **Hoofdredactie** Matthijs Geluk / Epafra

Redactie Marjolijn van Rotterdam **Artdirectie** Nienke Katgerman / Gront **Medewerkers** Sander Bouten / Global Village Media, Jarmila Thodé / Epafra, Heinrich Althoff & Melinda Lewis / Reclassering Nederland Bureau Buitenland, Veerle Goudswaard & Roza van Heeringen / Dutch&Detained en Sophie Hof & Robert Malewicz / Lawyers Across Borders **Bladmanagement** Arjen Duijts / Global Village Media

Strip Jesse van Muylwijck **Puzzel** Puzzelpro.nl **Redactieadres** Morssingel 5-7, 2312 AZ Leiden **Email** info@epafra.nl

Telefoon +31 (0)71 - 204 84 07 **Mobiel** +31 (0)6 - 255 90 281 (voor gedetineerden, familie en naasten) **Website** www.epafra.nl

Stichting Epafra heeft tot doel geestelijke verzorging te bieden aan Nederlanders in buitenlandse strafinrichtingen.

Epafra richt zich in deze geestelijke verzorging op iedereen die te kennen geeft daar behoefte aan te hebben.

epafra

Reclassering Nederland

Dutch&Detained

Lawyers Across Borders

Duizenden mensen demonstreren in Den Haag

GROOTSTE DEMONSTRATIE IN NEDERLAND IN 20 JAAR

Op zondag 18 mei kleurde het centrum van Den Haag rood. Dit had wel iets met bloedvergieten te maken, maar indirect. Tienduizenden mensen demonstreerden tegen het Israël-standpunt van het kabinet-Schoof en de oorlog in de Gazastrook. Ze willen dat het kabinet actie onderneemt om Israël's voortdurende schendingen van het oorlogsrecht te stoppen, schrijft *NOS.nl*. De betogers droegen rode kleding, om symbolisch een rode lijn te trekken. Ze vinden dat het kabinet dat al veel eerder had moeten doen. De organisatie schat dat er meer dan 100.000 mensen waren en spreekt van de grootste demonstratie van de afgelopen twintig jaar.

RAVIJNJAAR

Wordt 2026 echt het jaar waarin alles instort? Het jaar staat al te boek als het ravijnjaar, omdat 75 procent van de gemeenten dan in de rode cijfers terecht kan komen door bezuinigingen. Vanaf 2026 krijgen gemeenten minder geld van het Rijk, waardoor het lastiger wordt om sluitende begrotingen te maken. Een bezuiniging van € 2,3 miljard wordt verwacht. Dat zou een ravijn betekenen. Sommige gemeenten vragen inwoners waarop ze moeten bezuinigen.

OMTZIGT VERTREKT UIT POLITIEK

Na een stormachtige periode in zijn lange politieke carrière trekt Nieuw Sociaal Contract oprichter Pieter Omtzigt zich terug. Het idee dat hij had om in het najaar van 2023 rustig een kleine politieke partij te starten, liep mis. Zijn nieuwe partij begon met pieken en dalen. NSC werd bijna de grootste. Maar toen de partij na de verkiezingen besloot te gaan meeregeren in een coalitie met daarin de radicaal-rechtse PVV, ging dat veel kiezers te ver. Daarna stapelden de teleurstellingen zich op, schrijft *Trouw*. De partij zakte van twintig zetels naar twee terug in de laatste peilingen. Alles heeft zijn 'tol geëist', liet hij op Goede Vrijdag in een videoboodschap weten. Hij verlaat de landelijke politiek, omdat hij door de hoge werkdruk niet volledig kan herstellen van zijn burn-out.

Pieter Omtzigt

Inez Weski

JUSTITIE OVERTRAD DE WET MET ADVOCaat INEZ WESKI

Advocaat Inez Weski zat vorig voorjaar negen dagen gevangen op een onbekende locatie. Door haar op een geheime plek gevangen te zetten overtrad justitie de wet. De advocaat wordt ervan verdacht lid te zijn van een criminele organisatie. De inspectie is erachter gekomen waar Weski werd vastgehouden, maar wist niet van het bestaan van deze detentielocatie. Dat is niet volgens de regels. Verder was niet bekend wie de baas op deze locatie was en bij wie Weski zich dus zou kunnen beklagen. Haar advocaten hebben daarom aangifte gedaan, schrijft *BNR Nieuwsradio*.

VERDACHTE VAN STEEKPARTIJ OVERMEESTERD DOOR TOERIST

Bij een steekpartij in de buurt van de Dam in Amsterdam waarbij zes mensen gewond raakten, heeft een omstander een cruciale rol gespeeld in de aanhouding van de verdachte. Op beelden is te zien hoe de man de verdachte in zijn eentje overmeestert, waarna een motoragent en andere politieagenten hem te hulp schieten. Bij de steekpartij raakten vijf mensen gewond. Onder de slachtoffers zijn een 67-jarige vrouw en een 69-jarige man uit de Verenigde Staten, een 26-jarige man uit Polen, een 73-jarige vrouw uit België en een 19-jarige vrouw uit Amsterdam. De politie denkt dat de slachtoffers willekeurig zijn uitgekozen schrijft *nhnieuws.nl*. Veel mensen zagen het geweld gebeuren. Een van de getuigen stond op de Nieuwezijds Voorburgwal te bellen, toen hij ineens een meisje uit een steegje zag komen. 'Er stond een Amerikaanse toerist bij die riep dat we een ambulance moesten bellen. Toen zag ik pas dat ze een groot mes in haar rug had.'

1.600 BANEN WEG BIJ TATA STEEL

Tata Steel moet een zware ingreep doen. Dat komt doordat de Amerikaanse president Trump heeft besloten hoge tarieven te heffen op buitenlandse producten en door de heftige concurrentie uit China, schrijft *de Volkskrant*. Het staalconcern schrapt

1.600 banen bij zijn Nederlandse vestiging. Het komt erop neer dat het zijn personeelsbestand met meer dan een vijfde uitdunt. Tata Steel verkeert al langer in zwaar weer. Het recentste boekjaar sloot het af met een verlies van 556 miljoen euro.

JONGEREN GELOVIGER DAN GENERATIE VOOR HEN

Voor het eerst is een generatie jongeren geloviger dan de generatie voor hen. Gen Z jongeren geloven vaker in God dan 'millennials' blijkt uit een onderzoek onder ruim 2.000 mensen. Generatie Z, geboren tussen 2001 en 2007, is positief over kerk en geloof. Een breuk, menen de onderzoekers. De meerderheid in Nederland gelooft niet. Deze generatie is daarnaast behoudender als het om ethische thema's als homorelaties en abortus gaat.

ROB DE NIJS OVERLEDEN

Bijna iedereen kent een liedje van hem. Dat heeft met de kracht ervan te maken, maar ook met de lange carrière van Rob de Nijs. Hij zong al in de jaren '60, en bleef dat doen tot een paar jaar voor zijn dood. Hij overleed op zondag 16 maart. Hij had toen al een jaar of vijf de ziekte van Parkinson. Muziekkenner Leo Blokhuis heeft Rob de Nijs zijn hele leven gevolgd. Voor het grote publiek bleef hij volgens hem de zanger van 'zachtjes tikt de regen tegen 't zolderraam', terwijl De Nijs ook heftigere en energiekere muziek maakte, zeker in het begin. Volgens Blokhuis was De Nijs een alleskunster. Alles wat hij zong was mooi, 'al zong hij het telefoonboek'.

ISTOCKPHOTO

MET OUD & NIEUW VOOR HET LAATST VUURWERK

De Tweede Kamer is het ermee eens: er komt een wet om een vuurwerkverbod te regelen. Dit verbod gaat, na protesten, pas volgend jaar in. De partijen JA21 en BBB wezen er op dat de vuurwerkbranche al vuurwerk heeft ingekocht en dat de ondernemers anders een 'grote inkomstenderving' zouden hebben, schrijft *Nu.nl*. De partijen die het wetsvoorstel bedachten - GroenLinks-PvdA en de Partij voor de Dieren - hoopten dat het verbod nog dit jaar kon ingaan. Zij vrezen voor chaotische praktijken komende jaarwisseling als het afsteken van vuurwerk dan nog wél mag.

DEFENSIE ZOEKT (VEEL) MENSEN

Om Nederland goed te kunnen verdedigen, moet de krijgsmacht misschien wel twee tot drie keer zo groot worden. Ondanks die enorme opgave wijst het kabinet een opkomstplicht nog altijd van de hand. De groei moet tot stand komen op basis van vrijwilligheid. Defensie wil uitbreiden naar 100.000 mensen in 2030 (nu zijn het er zo'n 75.000). Dat voornemen heeft staatssecretaris Gijs Tuinman uitgesproken in een overleg met de militaire vakbonden. Op de lange termijn is de ambitie zelfs 200.000. Defensie zoekt militairen, reservisten en burgerpersoneel.

ROMMELIGE SCHOOLKLASSEN

In Nederlandse klassen in het voortgezet onderwijs is het rumoeriger dan in andere landen. Internationaal gezien scoort Nederland opvallend laag, schrijft *NOS.nl*. We horen qua orde bij de slechtste jongetjes van de klas. Van de 81 onderzochte landen staat Nederland op plek 65. In West-Europa scoort alleen Frankrijk slechter. De onderzoeker, de Vlaamse hoogleraar pedagogiek Orhan Agirdag, noemt het zelfs een 'structurele gedragscrisis'. Een verklaring hiervoor is lastig. Het zou te maken kunnen hebben met de lage waardering (status) voor leerkrachten.

'TOESLAGENKINDEREN' NOG STEEDS NIET THUIS

Slechts 57 kinderen uit de toeslagenaffaire keerden na hulp van de overheid terug naar huis. Dat is maar een fractie van de minstens 3.532 kinderen die in de toeslagenaffaire gedwongen uit huis geplaatst

zijn. Volgens de commissie die de uithuisplaatsingen onderzocht, zijn veel van de problemen in gezinnen veroorzaakt door geldstress door de toeslagenaffaire. Eenmaal gedwongen uit huis geplaatst, keert een kind meestal niet terug. Hoe langer ze uit huis zijn, hoe kleiner de kans dat een kind terugkomt bij de ouders. En in de toeslagenaffaire duurden de uithuisplaatsingen vaak lang, omdat ouders ook lang in de problemen waren. In april werd Nederland hiervoor op de vingers getikt in een zaak voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De uitspraak heeft mogelijk gevolgen voor andere ouders van uit huis geplaatste kinderen, schrijft *Trouw*.

HOE VERDER NA TV-PROGRAMMA SPOORLOOS?

Eind februari stopte het tv-programma **Spoorloos** per direct. In het programma konden kijkers zien hoe mensen op zoek gingen naar hun biologische ouders. Het programma raakte in opspraak omdat mensen aan de verkeerde families of personen werden gekoppeld, schrijft *NOS.nl*. Voor geadopteerden die naar verwanten zoeken is het een klap. Daarom moet de overheid geld beschikbaar stellen voor hun zoektochten, zeggen deskundigen en betrokkenen. **Spoorloos** was sinds februari 1990 op televisie te zien. In de afgelopen decennia zijn er ruim 800 herenigingen tot stand gebracht. De mismatches vonden tussen twintig en dertig jaar geleden plaats.

Presentator Derk Bolt van Spoorloos

VERKIEZINGEN CURAÇAO

De premier van Curaçao, Gilmar 'Pik' Pisas, heeft bij de verkiezingen op het eiland de absolute meerderheid behaald. Wat de oud-politieman met dat mandaat gaat doen, is voor iedereen de vraag, schrijft de *Volkscrant*. Ruim 110.000 stemgerechtigden mochten stemmen op acht partijen, veel minder dan de vijftien in 2021. Dat de MFK van Pisas een grote overwinning zou behalen, was al voorspeld in de opiniepeilingen. Dat zou te maken hebben met nabijheid: een leider die als familie aanvoelt.

CELLENTEKORT: GEVANGENEN EERDER NAAR HUIS

Er is in de Nederlandse gevangenissen een groot tekort aan cellen, en ook aan bewaarders. De oorzaak, schrijft *NRC*, zijn politieke keuzes en jarenlange bezuinigingen, terwijl het aantal langgestraften stijgt. De oplossing van staatssecretaris Coenradie, gevangenen twee weken eerder naar huis sturen, viel slecht bij haar eigen partij (PVV) en de BBB. Zet er maar meerdere op een cel, zeiden de PVV'ers in de Kamer, laat ze desnoods maar staande slapen. Toch wil Coenradie het plan doorzetten. Probleempje: het mag niet van de wet. *NOS.nl* schrijft dat de staatssecretaris de regeling moet aanpassen om deze noodmaatregel mogelijk te maken. Dat duurt nog een paar maanden. In de tussentijd wil ze alvast beginnen met mensen eerder naar huis sturen.

BETALEN OM ZAAANSE SCHANS TE ZIEN

Altijd was de Zaanse Schans gratis toegankelijk. Maar, vindt de gemeente Zaanstad, dat is niet meer te doen. Het is te druk en het onderhoud van de monumentale panden en molens is te duur. Daarom wil de gemeente entree gaan heffen. Een kaartje moet €17,50 gaan kosten. In 2024 trok de Zaanse Schans 2,6 miljoen bezoekers, net iets meer dan het Rijksmuseum in Amsterdam, schrijft *Trouw*. En dan verwacht het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen voor Noord-Holland nog een groei van 37 procent toeristen in 2035, ten opzichte van 2023.

LINTJESGATE

Elk jaar krijgen duizenden Nederlanders een lintje in de week voor Koningsdag. Burgers dragen iemand voor en die voordracht wordt gecheckt door het Kapittel voor de Civiele Orden. De minister geeft vervolgens akkoord. Meestal is de toestemming voor zo'n koninklijke onderscheiding een formaliteit. Dit jaar liep het in een aantal gevallen anders. Minister Faber van asielzaken probeert in april te voorkomen dat vrijwilligers van het COA (Centraal Opvang Asielzoekers) een lintje krijgen. In het Kamerdebat over wat al snel 'lintjesgate' wordt genoemd lopen de emoties hoog op. Het is de zoveelste keer dat Faber de Kamer irriteert door dertig keer hetzelfde te zeggen ('Ik ben geen stempelmachine') en niet te luisteren. Gelukkig voor de uitverkorenen kregen ze, na goedkeuring door de premier, toch hun lintjes.

VIJFTIG JAAR RECLASSERING BUREAU BUITENLAND

‘WE LATEN LANDGENOTEN NIET IN DE STEEK’

Sinds 1975 komen in gevangenis op heel veel plekken in de hele wereld Nederlanders op bezoek. Onder anderen zijn dat vrijwilligers van Bureau Buitenland van de reclassering. Al even lang organiseert het bureau steun voor de achterban van de mensen die vastzitten.

TEKST: Marjolein van Rotterdam BEELD: Leonard Faüstle

Door de jaren heen groeide de samenwerking met andere organisaties, waaronder Epafra

en verschillende juridische ondersteuners – je kent ze uit Comeback. Nergens anders ter wereld is er zoveel hulp voor in het bui-

tenland gedetineerden en hun thuisfront. Dit jaar bestaat Bureau Buitenland vijftig jaar, een mooi moment om hierbij stil te staan.

Zou ‘de hasjpater’ die in de jaren ‘70 begon met het bezoeken van Nederlanders in Spaanse gevangenis hebben bedacht dat dit vijftig jaar later nog steeds zou gebeuren? Zou hij sowieso weleens hebben nagedacht over het speciale van zijn bezigheden? Monseigneur Dellepoort, zoals hij in het echt heette, was een praktische man. Hij werkte aan de Costa del Sol als toeristenpastor. In zijn gebied kwam de hasj uit Marokko Europa binnen, en werden jonge gebruikers nogal eens in de kraag gevat. Hij vond het logisch ook die mensen op te zoeken. Misschien dacht hij er nooit over na hoe bijzonder dat was.

'Na een paar maanden vertelden ze dat er een advocaat was, maar dat kon helemaal niet. Ik had geen advocaat. Ik werd naar een kamer gebracht en toen ontmoette ik Marlies. De vrijwilliger van Bureau Buitenland. Het was heel emotioneel. Het was heerlijk om weer Nederlands te praten. We hadden meteen een mooi gesprek over van alles. Ik ging naar een nieuwe gevangenis, maar ook in de nieuwe gevangenis kwam Marlies op bezoek.'

R • FRANKRIJK

wereld zijn er mensen die, zonder dat het hun in materieel opzicht iets oplevert, op bezoek gaan bij gedetineerden. Soms jaar in, jaar uit. We weten in elk geval van drie mensen dat zij dit al 27 jaar doen (zie het interview met Wil Meijer, op blz 20, red.). Onze vrijwilligers zijn mensen die allemaal anders zijn, maar wel allemaal eenzelfde missie hebben en eenzelfde visie. De laatste jaren is daarbij het accent meer komen te liggen op gewoon er zijn. We merken dat gedetineerden vooral iets hebben aan mensen die meelevens, luisteren, bemoedigen en houvast geven.'

Dat geldt ook voor hun familieleden, het thuisfront. Bureau Buitenland is er sinds het begin ook voor hen – en dat besef is alleen maar gegroeid. Melinda: 'We organiseren thuisfrontdagen en contactpersonen kunnen altijd met ons bellen of mailen. We snappen hoe moeilijk zij het hebben, we willen hun laten voelen dat we ze niet vergeten en houden ze op de hoogte. Ikzelf ben alweer een hele tijd regiocoördinator

DOOS MET JURKEN

Toen Melinda de overstap maakte naar Bureau Buitenland bestond dat al zo'n 35 jaar. Op 4 juni 1975 was de oprichting bekendgemaakt op een persconferentie in het perscentrum van de Tweede Kamer, Nieuwspoor. Het bureau was nodig, werd verteld op de persconferentie. Vóór de jaren '70 waren er reclasseringswerkers die soms ook even op bezoek gingen bij een Nederlander die over de grens vastzat. Maar toen steeds meer mensen verder weg op vakantie gingen, en ook in landen als Spanje, Frankrijk of Italië in de cel terecht kwamen, was dat niet meer te doen. Behalve de groei van het toerisme zorgde ook de groei van de drugshandel dat steeds meer Nederlanders in buitenlandse gevangenschappen terecht kwamen. Hun problemen waren bovendien vaak groot, zoals 'de hasjpater' en ook Pater Burm – een collega van hem in Frankrijk – zagen. Burm werkte voor de Mission

Toch was het dat en dat is het vijftig jaar later (!) nog steeds. 'Stel je voor', zegt Melinda Lewis van Bureau Buitenland (BB), 'je zit in de gevangenis ver weg van huis, waar mensen alleen kunnen komen als zij een dag reizen, en één keer in de zes weken komt er iemand langs, speciaal voor jou, die nog Nederlands spreekt ook. Dat doet heel veel.'

OOK VOOR DE ACHTERBAN

Melinda werkte in allerlei functies bij de reclassering voor zij zo'n vijftien jaar geleden overstapte naar Bureau Buitenland. 'Een stap waar ik geen dag spijt van heb gehad', zegt ze. 'We werken hier voor mensen ver weg die aan hun lot zijn overgelaten. Het bijzondere is dat we dat samen met vrijwilligers doen. Overal ter

van Zuid-Amerika, maar het begeleiden van de gedetineerden doen we samen met de vrijwilligers en het ambassadepersoneel. Dat is een groep vrijwilligers, ambassadepersoneel, en het ministerie. Deze mensen zijn heel gedreven. Als er bij mij 's avonds om elf uur nog een appje binnenkomt van een vrijwilliger, dan krijgt die antwoord. Al is het maar dat ik het bericht gezien heb maar nu ga slapen.'

Hollandaise, en had hij te maken met au pair meisjes die in de problemen kwamen. In zijn kantoor had hij een doos met jurken en beha's klaarstaan voor meisjes in de gevangenis. Dat er steeds meer Nederlanders in Franse gevangenschappen zaten blijkt ook uit het verzoek dat Burm deed aan het ministerie van Justitie. Hij vroeg of er een vergoeding mogelijk was voor de →

'Samenwerking was van het begin belangrijk en is alleen maar belangrijker geworden'

bezoeken die hij aflegde. In 1973 kreeg hij zijn reiskosten gesubsidieerd en in 1975 gold dat ook voor Dellepoort. Begin jaren '70 zaten er ongeveer 500 Nederlanders vast in het buitenland. Vooral in Spanje. Dat ontging intussen

Epafras: 'Toen ik nog vrijwilliger was in Peru, was er overleg tussen de verschillende vrijwilligers, en zorgde de ambassade ervoor dat er spreiding was in de bezoeken. Het liep toen perfect. Er werkten goede mensen op de ambassade.'

niet altijd een makkelijke doelgroep, maar toch gáán we ervoor om deze mensen de zorg te bieden die zij nodig hebben. Allereerst in het belang van deze mensen zelf – en breder ook in het belang van de samenleving. Ieder doet dat vanuit eigen expertise: BB vanuit de kennis die zij hebben uit het reclasseringswerk, gericht op een goede terugkeer in de samenleving; LAB en D&D vanuit hun juridische kennis, in vaak toch wel complexe juridische procedures. En Epafras vanuit de kennis die zij heeft op het gebied van geestelijke zorg, en de wetenschap dat mensen in detentie vaak door een heftig proces gaan. Mensen kunnen bij ons hun zorgen uiten en hun hart luchten – we werken onder ambtsgeheim en hechten daar ook aan. Praktische zaken geven we wel door aan het ministerie of de ambassade: als iemand medicijnen nodig heeft bijvoorbeeld.'

'We werken voor mensen ver weg die aan hun lot zijn overgelaten'

ook de vereniging van reclasseerders niet. Een van de mensen die de signalen opvingen was Nico van Zelst. In 1974 kwam er een vrouw zijn kantoor binnen. Ze hilde en vertelde dat ze met haar man naar Marokko was gegaan en dat die op de terugweg gearresteerd was. De douane had hasj gevonden. De vrouw bleek lang niet de enige te zijn. Zodoende werd in 1975 Bureau Buitenland opgericht – na overleg met de ministeries van Buitenlandse Zaken, Justitie en de reclasseringsring. Al gauw ging het bureau samenwerken met de paters.

AFSTEMMEN

De samenwerking was van het begin af aan belangrijk en is alleen nog maar belangrijker geworden, benadrukt Melinda Lewis. 'Er zijn meer partijen bijgekomen. Behalve de ambassades en het ministerie werken we samen met Epafras, Lawyers Across Borders, Dutch & Detained, EABT (Educatie Achter Buitenlandse Tralies), allemaal organisaties die de lezers van Comeback kennen.'

Met de ambassades stemt BB onder meer de bezoeken af: van de ambassades zelf en van BB en Epafras komen er mensen langs in de gevangnissen. In een aantal landen, zoals Rusland of China, mogen geen vrijwilligers op bezoek komen, zelfs niet van de ambassade. De vrijwilligers komen dus niet overal ter wereld, maar wel in veel landen. BB heeft 250 vrijwilligers die in 82 landen op bezoek gaan bij een kleine 1.100 gedetineerden. Epafras is in 79 landen actief en bezoekt 622 gedetineerden. Vrijwilligers werken vaak in dezelfde landen, in dezelfde gevangnissen. Matthijs Geluk van

Als het goed is ziet elke gedetineerde zodoende een paar keer per jaar een landgenoot, een vrijwilliger van Epafras of Bureau Buitenland, en/of iemand van de ambassade. Bureau Buitenland werkt verder samen met de casemanagers van Buitenlandse Zaken in Nederland – zij

'Ver van huis, zonder familie, opgesloten in erbarmelijke omstandigheden. De dagen slepen zich voort, de muren lijken steeds dichterbij te komen. Maar dan is er een brief van Rob. Een stukje thuis, een sprankje hoop. Het schrijven met Epafras geeft mij kracht, maakt mij even een blijde Nederlander in een wereld die anders zo kil is. En als er dan ook nog een bezoek volgt, voel ik me even geen gevangene, maar een mens. Gelukkig laat Nederland zijn mensen niet in de steek.'

H • BRAZILIË

hebben ook contact met de contactpersoon van het thuisfront. 'Door goed met elkaar samen te werken, weten we veel van de gedetineerden en zijn we in staat om hem beter te helpen', zegt Melinda, 'bijvoorbeeld om mensen binnen een gevangenis over te laten plaatsen.'

Over en weer is er veel waardering. Melinda: 'Wat ik erg waardeer in Epafras is dat je in alles merkt dat zowel Matthijs (Geluk, de directeur – red.), Jarmila (Thodé, de bureau manager – red.) als de vrijwilligers er echt zijn voor de ander. Vaak ook na werktijd. Ze zorgen met hart en ziel voor de gedetineerden.' Ook voor de andere partners heeft ze alleen maar lof. 'Dutch & Detained en Lawyers Across Borders zijn doortastende collega's die heel toegankelijk zijn. Ze zijn vakinhoudelijk sterk en zoeken echt de samenwerking.'

En Matthijs Geluk: 'Het mooiste is om te zien dat ieder vanuit een bepaalde gedrevenheid zijn of haar werk doet. We hebben

ZWAAR WEER

Een vijftigjarig bestaan klinkt stabiel als een echtpaar dat hun leven lang bij elkaar blijft. In het echt is het voortbestaan van Bureau Buitenland meerdere malen bedreigd geweest. In de jaren '90 lag het bureau het ergst onder vuur. Misschien was het 'geluk' dat toen net twee heftige zaken de aandacht trokken. In 1994 werd Johannes van Damme geëxecuteerd in Singapore. Algemeen werd gedacht dat dit niet was gebeurd als Buitenlandse Zaken anders had opgetreden. En in 1998 was er de zaak Hans van Dam. Een andere Nederlander die vastzat in India en onder erbarmelijke omstandigheden – waaronder een enorm etterende beenwond en een besmetting met HIV. Ook hier speelde de pers een belangrijke rol: Joop Spoor van Epafras ging samen met het tv-programma Zembla en de Telegraaf naar India en zorgde ervoor dat iedereen wist hoe het met deze gevangene ging.

50 JAAR BUREAU BUITENLAND – BRUGGEN BOUWEN

Tijdens het Jubileumfeest op 15 mei stond Bureau Buitenland stil bij vijf decennia betrokkenheid bij Nederlanders in buitenlandse detentie. De verhalen van gedetineerden en vrijwilligers stonden centraal, samen keken ze vooruit: hoe blijven we jullie bereiken, binden en bewegen in een veranderende wereld. De 150 bezoekers werden geroerd door het interview met L, gevangene in de Verenigde Staten. Door gesprekken met zijn vrijwilliger beseftte hij even niet meer de gedetineerde te zijn, maar de L. die dromen heeft, nadenkt over zijn leven en meer is dan een nummer in de gevangenis. Spreker Samuel Reiziger vertelde over de grondhouding van vrijwilligers. De wil om je te verbinden met de ander, de ander het idee te geven en er niet alleen voor te staan. Vader H. sprak over de detentie van zijn dochter en zag via videoverbinding de vrijwilligster die zijn dochter in Frankrijk bezocht. Zij nam het ouderlijke advies over op momenten dat H. niet op bezoek kon. Het thema was Tell me your story: schrijf, laat je gedachten horen en zorg dat je in verbinding blijft met de wereld om je heen.

Dankzij de twee zaken lag het ministerie van Buitenlandse Zaken onder vuur en kreeg de samenwerking met Bureau Buitenland een boost: zaken als deze moesten in de toekomst voorkomen worden. Vanaf '98 intensiveerde de samenwerking met het ministerie. Het aantal vrijwilligers groeide en de begeleiding voor hen ook. Melinda: 'Toch is het nog steeds spannend. Subsidie komt voor vier jaar. Elke vier jaar is het afwachten. Eigenlijk zijn we al vijftig jaar een tijdelijk project.'

UNIEK

Dát de overheid geld steekt in de begeleiding van Nederlanders in buitenlandse gevangenissen, is wereldwijd iets unieks. 'We zijn het enige land ter wereld dat dit doet', zegt Melinda. 'Nederland mag hier echt trots op zijn. De consulaire bijstand (de hulp van de ambassade of het consulaat voor Nederlanders in buitenlandse gevangenissen) gaat al verder dan die van alle andere landen. En dan is er ook nog de samenwerking met al die partijen om de gedetineerden heen. Natuurlijk hebben we er ook belang bij. Nederland heeft relatief veel mensen vastzitten in het buitenland: 2.000, meer dan alle Duitsers in buitenlandse gevangenissen bij elkaar. Hoe dat komt weet ik niet precies. Misschien

zijn Nederlanders reislustiger. Misschien heeft het te maken met ons verleden: van oudsher zijn wij overal ter wereld te vinden. Deze mensen zitten vast en komen ooit terug. Je wilt dat die mensen inbedden in de samenleving.'

Volgens Matthijs Geluk van Epafraas doen andere landen wel eens iets vanuit de ambassades maar zie je ze niet in de gevangenissen om daar te zorgen voor mensen. Nederland is echt het enige land dat omkijkt naar zijn landgenoten in buitenlandse gevangenissen. Misschien heeft het te maken met een oude traditie vanuit de kerk om te zorgen voor iedereen, misschien met onze traditie van ontwikkelingssamenwerking. Misschien toch ook met dat internationale wat er altijd in gezeten heeft.' ■

OPROEP

Ken je iemand in jouw gevangenis die nog geen bezoek en hulp krijgt van Bureau Buitenland, Epafraas, of de ambassade: tip hem of haar dat dit altijd kan veranderen. Rechtstreeks bij de ambassade of via jouw vrijwilliger kan iemand alsnog worden aangemeld.

'Het mooiste is om te zien dat ieder vanuit een bepaalde gedrevenheid zijn of haar werk doet'

HET PINKSTERFEEST EN DE ONTMOETING IN JE EIGEN TAAL

Tijdens mijn studietijd liep ik een paar keer mee met een geestelijk verzorger in de jeugdgevangenis in Haarlem. Op een vrijdagmiddag zaten we op de jongens te wachten voor een kringgesprek. Met de paar die er al waren probeerde ik een praatje aan te knopen. 'Denk je nou dat je iets geleerd hebt hier?', vroeg ik.

Gegrinnik bij sommigen van hen. 'Geleerd?! Hier? Ik weet dankzij deze jongens hoe ik voortaan de perfecte kraak kan plegen!' Na die middag was me duidelijk geworden dat we misschien dezelfde taal spraken en een praatje konden maken met elkaar, maar

of ik iets van hun wereld had begrepen betwijfelde ik.

EERSTE REIS

Inmiddels ben ik op mijn 63e in hetzelfde werk gestapt, het bezoeken van gevangenen, alleen zitten ze vast in een ander land

van Europa. Door mijn eerste reis daarheen realiseerde ik me opnieuw hoe anders gedetineerden hun dagen doorbrengen dan ik. Deze mannen zitten opgesloten in een land ver van thuis, met andere gewoontes en een onbegrijpelijke taal. Zij lijken de hele dag bezig om te snappen wat er om hen heen gebeurt, wat van hen verwacht wordt, welke regels gelden. Als ze het treffen, krijgen ze wat hulp van een celgenoot die een paar woorden Engels spreekt.

Aan mij de uitdaging om, in het uurtje dat mijn bezoek aan hen mocht duren, toch een bruggetje te slaan, een beetje vertrouwen te laten ontstaan tussen ons, soms met een glazen wand ertussen. En één ding bracht daarin uitkomst: we spreken dezelfde taal. Misschien begrijp ik niet alles, zal ik heel veel nooit begrijpen, maar we konden elkaar spreken in dezelfde taal!

Hoe onmisbaar is dat, om je tegenover een

ander te kunnen uiten in je eigen taal. Wat kan er dan allemaal gezegd worden in korte tijd! Ik noem een paar voorbeelden. Eén beschreef de schok die bij hem nadreunt van de aanhouding, alweer zo lang geleden, het van het bed gelicht worden, de gezichten van het gezin dat hem afgevoerd zag worden, een schok die nadreunt tot op de dag van vandaag. Bij een ander hoorde ik de angst in zijn stem, om straks na vrijlating nooit meer met rust gelaten te zullen worden door de 'vrienden' van toen. Ik hoorde over schulden die maar oplopen van nog weer een ander, omdat allerlei administratie thuis niet op orde blijkt. Soms gaf iemand ook woorden aan zijn blijdschap over een recent gezinsbezoek en over het voetbalteam uit de eigen stad, dat zo enorm goed presteert in de Nederlandse eredivisie. Ten slotte kon ik meepraten met iemand over zijn favoriete eten, dat ene gerecht dat wij alleen bij ons kennen, en dat hij zo mist. Toen dat ter sprake kwam, zag ik bij de man aan de andere kant van het glas een brede grijns verschijnen. Het werkte bemoedigend voor mij, tijdens deze eerste reis voor Epafra, om gesprekspartners te horen benadrukken hoe ze ernaar hadden uitgezien om te kunnen praten in de eigen taal, in alle vrijheid en onder elkaar. Ze vertelden hoe groot de kans is dat ze in een isolement terecht komen, soms als enige Nederlander op locatie. En je hebt al zoveel met jezelf te dealen, zo drukte één het uit. Niemand van de andere buitenlanders hier, hoorde ik opmerken, krijgt dit soort bezoek. 'Wordt helemaal voor jou die lange reis gemaakt?!', was de reactie binnen de gevangenis, wanneer het bezoek van Epafra werd aangekondigd.

DE MEESTE MENSEN DEUGEN

Dankzij de ambassade kwam ik niet met lege handen en kon ik Nederlandse tijdschriften uitdelen. Al voelde het vreemd bij iemand met weet-ik-wat op zijn kerfstok binnen te stappen met een Libelle, Linda of Happinez onder de arm. Eenmaal diep doorgedrongen in een van de gevangenissen, die het huis met de 400 deuren genoemd wordt, trof ik eens de landgenoot aan in een kleine bibliotheek. Daar zouden we niet gestoord worden. Ineens herkende ik, tussen boeken in de onbegrijpelijke taal van het land van detentie, vlak naast ons tafeltje ook een rijtje boeken in het Nederlands. Ik wees ernaar. 'Oh dat wist ik he-

lemaal niet,' zei de ander toen. 'Maar weet jij met welke ik dan moet beginnen?' De meeste mensen deugen, van Rutger Bregman, stond ertussen en die heb ik hem toen aangeraden.

FEEST VAN DE GEEST

De eigen taal dus. Er is een feest dat in de kerken gevierd wordt, waarbij ook alles lijkt te draaien om taal en dat is het Pinksterfeest. Het is het laatste feest van, wat we wel noemen, het kerkelijk jaar. Gedurende de diensten in de kerk komen allerlei levensthema's langs waar Bijbelse verhalen aandacht aan besteden en die, grappig ge-

'Ze raakten geheel in verwarring doordat iedereen hen in zijn eigen taal hoorde spreken' HANDELINGEN 2, 6

noeg, ook steeds met onze levens van vandaag te maken hebben. Thema's als in verwachting zijn, geboren worden (Kerstmis), nieuw leven omarmen, opgroeien (de doop in de Jordaan), tot bloei worden gebracht en welkom zijn (Jezus onder de mensen), gedood worden en diep teleurgesteld raken (Goede Vrijdag), en ergens hoop uit putten dat een dood spoor niet het einde hoeft te zijn (Pasen). Deze feesten rondom die thema's maken grote indruk op veel mensen en komen dichtbij wat we in de wereld om ons heen zien.

Pinksteren onderscheidt zich op een bijzondere manier van alle andere feesten. Het is het feest van de geest en van de taal. Het vertelt hoe de God van Israël zegt dat het zo niet langer gaat met de wereld en met de mensen. De schepping is nog niet af! God wil de mensen door elkaar schudden en wat we er tot nu toe van gemaakt hebben niet voor liefnemen.

Het verhaal in de bijbel over Pinksteren vertelt dan ook dat de aanwezigen die ochtend de kluts volledig waren kwijtgeraakt. Ze wisten niet meer hoe ze het hadden, toen ze in vuur en vlam kwamen te staan en ineens vreemde talen gingen spreken, zich verstaanbaar konden maken aan mensen van allerlei volken van ver buiten Jeruzalem. Het was onthutsend en tegelijk heerlijk om mee te maken! Ze waren in hogere sferen, in extase. Omstanders zeiden dat de leerlingen vast hadden gedronken. Maar zij

voelden zich vrij en verlost, dankzij de geest die in hen was gevaren. Ze konden de wereld en elkaar en zichzelf ineens heel anders bekijken. Met andere ogen, opgeschud, verlost, vrij.

IN ALLE TALEN

Dan beginnen de leerlingen van Jezus opnieuw te spreken, in nieuwe talen, in alle talen, ze bereiken hele andere mensen en leggen nieuwe contacten. Tijdens het Pinksterfeest is alle aandacht gericht op de mens zelf. Het gebeurt ditmaal niet buiten hen om, bijvoorbeeld via Jezus. Dit keer gebeurt het in hen,

door hen, in doodgewone Galileërs. Het zijn hun woorden die nu daden moeten worden.

Wat Pinksteren blootlegt is dat ons mensen veel werk te doen staat. De wereld en ons leven zijn niet af. De mens is nog in wording. In praten zijn we heel goed, maar er moet gehandeld, met bezieling gehandeld worden. Het hoopvolle van dit feest is tegelijk dat we mogen geloven dat er een god is die niet alleen aan onze kant staat en meereist. Maar dat deze god ook in ons leeft, onze taal spreekt en met zijn geest in onze geest aanwezig is. En soms kunnen we dat voelen en zullen anderen dat aan ons merken, dankzij onze woorden, door onze daden, zodat er werkelijk iets verandert wat wij eerder nooit voor mogelijk hadden gehouden.

Ook juist nu in een wereld waar het kwaad zich breed maakt en dood en verderf zaait. Er zijn mensen nodig om dat geloof dat het anders kan met elkaar te delen en het leven te vieren. Ik wens jou, kostbaar mensenkind, waar je ook bent, in vrijheid of gevangenschap een mooi Pinksterfeest met lef toe! ■

Jan Tom Schneider
GEESTELIJK VERZORGER

HOE IS HET NU MET - NIEL

'ALS JE ZELF HET GOEDE DOET, DAN KOMT HET GOED'

Ruim twee jaar geleden stond Niel Brinkhuis op de cover van Comeback. Stevig op zijn benen, de armen over elkaar. 'Een nieuw begin' stond er onder de foto.

TEKST: Marjolein van Rotterdam BEELD: Kim van de Wetering

In de jaren erna ondervond hij tegenslag, maar lukte het hem ook zijn bestaan opnieuw op te bouwen, samen met zijn vrouw en kinderen. En nu is Niel (interventie)coach, trainer en spreker. Hij vertelt hoe hij dat voor elkaar kreeg.

Je zag er toen uit als een man met een doel. Hoe is het je daarna vergaan?

Het was eigenlijk een rottijsd toen ik in de Comeback stond. Ik had net mijn

bedrijf moeten stoppen. Er zat me meer dwars: dat ik als baby'tje geadopteerd was, de dood van mijn ouders toen ik een puber was... verhalen over uitsluiting. Uitsluiting is een rode draad in mijn leven. Maar mijn vrouw Jojo en ik hadden ook iets van: we gaan niet de handdoek in de ring gooien! Ik was nooit een prater geweest, maar in de gevangenis heb ik het geleerd. Door brieven te schrijven naar mijn thuisfront bijvoorbeeld. In de cel kwamen oude trauma's naar

boven en moest ik leren een weg hierin te vinden. Eerder sloeg ik erop los als ik vond dat iets niet klopte, en als vanzelf kwamen er steeds meer conflictsituaties op mijn pad. Het was een mix van veel verdriet en onmacht, en een bepaald rechtvaardigheidsgevoel. Pas na een jaar of dertig heb ik geleerd dat je conflicten ook anders oplossen kan.

Je had een dubbelleven, maakte deel uit van de onderwereld, zat o.a. in de wapenen drugshandel. Hoe lukte het eruit te stappen?

Als je lid bent van een 'organisatie' wordt dat een soort familie en ik was loyaal, en

Niel nu en twee jaar geleden op de cover van de Comeback

voor niemand bang. Ik verdedigde hen, en ook anderen in bepaalde situaties. Dat leidde ertoe dat ik meermaals opgepakt werd, omdat ik voor eigen rechter speelde. De laatste keer ruim twaalf jaar geleden. Die keer werd ik opgepakt door een speciaal arrestatieteam tijdens een inval in ons huis. Jojo was zwanger, maar ook zij werd opgepakt (en volledig onschuldig al snel weer vrijgelaten), en onze dochter is toen uit huis geplaatst, gelukkig wel bij mijn schoonouders. Maar we mochten geen contact hebben. Dat was al heel erg en toen werd tijdens mijn detentie ook nog mijn zoon-tje geboren. De H van het ziekenhuis waar Jojo lag kon ik vanuit mijn cel zien. Ik was bang dat mijn huwelijk kapot zou zijn en dat ik mijn kinderen kwijt zou raken. Er kwam een brief van de jeugdzorg dat ze ons onge-boren kind onder toezicht wilden plaatsen. Alles voelde zwart. Maar het gekke was:

ondanks de angst alles kwijt te raken, voelde ik ook hoop of troost. Ik ga dit oplossen, wist ik en een goede vader en man worden. Ik begon te sporten en mezelf mentaal te coachen. Ik zag het als een teken van God. Dus zo begon de ommekeer.

Wie leerde jou te praten?

Ik had niks met hulpverleners. Maar op een gegeven moment kwam een psycholoog met me praten. Hij sprak over waar je invloed op hebt en waarop niet. Het zette me aan het denken. 1001 gedachten buitelden over elkaar heen, maar één ding stond vast: ik zou voortaan een stabiele vader zijn. In die tijd kreeg ik ook een boek. Het ging over

Wist je toen al dat je met dat talent professioneel iets wilde gaan doen?

Na de ervaring met de groep jeugd schreef ik mijn vrouw een brief; 'ik stap uit de criminaliteit en ga hier iets mee doen'. Het voelde als een missie. Maar toen ik vrij was, bleek het toch lastig. Mensen kenden mij als die 'gevaarlijke' man. Gelukkig was er René, een opbouwwerker die veel met straatjeugd werkte. Via via ontmoette ik hem. Hij geloofde in mij en wilde me inzetten. Een unieke kans. Ik werd interventiecoach voor een zware criminele en overlast gevende doelgroep en ging ook een opleiding doen. Alles ging goed. Ik sprak

'Zoek mensen die je op een hoger level tillen en die in je geloven'

een zwarte en een witte wolf, het goede en het kwade dat in ons allemaal zit. En over welke wolf je moest voeden. De keuze was duidelijk!

Toen ik die laatste keer vastzat, werd ik ongemerkt een positief rolmodel in de gevangenis. De bewakers vroegen mij om hulp bij problemen. Ik loste ze op, liet de agressieve jongens rustig worden en normaal doen. Eén voorval herinner ik me goed. Een jongen op de afdeling had zich verwond en stond te schreeuwen. Ze wilden hem met een speciaal team 'aanpakken' en in de iso-leer zetten. Toen vroeg een bewaker mij om met hem te praten. Dus ik liep die cel in, en voelde alleen verdriet. Ik gaf hem een knuffel en praatte met hem. Hij werd rustig. De volgende dag kreeg ik bezoek van een coördinator. Zij zei: 'Wij zien in jou meer dan een beruchte man. Morgen komt er een groep moeilijk te hanteren jongeren. Ze komen met een jeugdagent en een jongerenwerker en we willen graag dat ze snappen dat ze niet voor het verkeerde pad moeten kiezen. Zou jij jouw verhaal willen vertellen?' Ik zei ja. Een paar keer moest ik ingrijpen. Even de taal praten die ze verstaan. Ze deden super-goed mee en waren respectvol. Eén jongen moest een traantje laten. Er was zoveel herkenning. Hij vroeg mijn advies. Ik voelde me heel trots op hem.

de taal, wist waar ik het over had. En was mentaal en fysiek sterk. Mijn taak was o.a. het beperken van de overlast, en 'onbereikbare jongeren' helpen naar onderwijs, jeugdzorg en trajectbegeleiders. In diezelfde periode begon ik ook met het geven van gastlessen op scholen en in de PI's.

Toch ging het uiteindelijk mis, ondanks alle successen, de diploma's die ik behaalde en mijn SKJ-registratie (stichting kwaliteitsregister jeugd). Er circuleerden op bestuurlijk niveau stukken waarin ik onterecht zwart gemaakt en beschuldigd werd. Een burgemeester speelde ook een kwalijke rol. Organisaties mochten mij niet meer inhuren of aannemen. Toen moest ik mijn bedrijf opgeven.

Hoe lukte het je hierna toch weer door te gaan?

Het was een nachtmerrie, je bent alles kwijt waarvoor je alles hebt gegeven. Zeven jaar lang zat ik met mijn gezin in een soort 'verdrinkingssituatie'. Ik was verdrietig, voelde me onmachtig en woedend. Ik kon nergens heen met mijn emoties, had PTSS en nog veel meer mentale en lichamelijke klachten. 24/7 stond ik in een vechtmodus. →

HOE IS HET NU MET - NIEL

'Mijn vrouw Jojo en ik hadden ook iets van: we gaan niet de handdoek in de ring gooien'

Ik had gezworen dat ik nooit meer terug zou komen in de gevangenis, maar was op een gegeven moment zo ver dat ik bepaalde mensen iets wilde aandoen. De innerlijke strijd in mij was groot, naar welke wolf wilde ik luisteren? Mijn vrouw, dochter, zoon, schoonouders en wat dierbaren hebben gezorgd dat ik wegbleef van de zwarte wolf.

Financieel hadden we het natuurlijk ook zwaar. Mijn zoontje van vijf kon er niet van slapen. Hij voelde mij aan. Op een avond kwam hij in zijn pyjamaatje naar beneden. Ik zat beneden de tafel, met dikke tranen. 'Hier pap, jij betaalt altijd alles, hier heb je mijn spaarpot'. De liefde die ik hem gaf kreeg ik dubbel terug. Toen besepte ik dat mijn kinderen ook beschadigde. In diezelfde periode

stond er ineens een Engel voor de deur. Een lieve vrouw met een gigantische doos met boodschappen. 'Jij helpt normaal de mensen die in het donker zitten en nu help ik jou en je gezin', zei ze. In die zeven zwarte jaren ben ik ook gedoopt.

Ook René en een paar andere professionals lieten ons nooit in de steek. Dankzij hen bleef ik in mezelf geloven. René liet mij ervaren waar mijn kracht zat. Ik heb toen geleerd om op een andere manier met pijn om te gaan. Er ging wéér een knop om en ik begon weer voor mijzelf onder de bedrijfsnaam 'NB Kracht van een nieuwe kans'. Mijn eerste nieuwe opdracht was om te komen spreken bij het maatschappelijke project van de voetbalclub van Emmen, FC Emmen Noaberschap. De burgemeester was daarbij. Die mailde mij de volgende

dag dat ik het uitmuntend had gedaan. En daaruit vloeide een mooie opdracht voort. Een nieuwe kans. Dat is nu bijna drie jaar geleden en het gaat nog steeds goed. Ik ben gespecialiseerd in 'het bereiken van de onbereikbaren'. Jongeren en volwassenen waar de reguliere hulpverlening geen vat meer op heeft of die weggelopen zijn. Ik ben straatcoach en werk met jeugdgroepen, geef coaching, training, advies en biedt crisisondersteuning. Ik heb ook een eigen Levenskracht-programma ontwikkeld, en dat heb ik gegeven op scholen, instanties en een hele jeugdgevangenis. Ik ben hier heel trots op. Dat deze professionals dit kozen voor hun doelgroep!

Heb je nog tips voor de lezers van Comeback?

Mijn eerste tip is: zorg goed voor jezelf. Heb zelfliefde en wees trots op jezelf! Zorg voor verbinding, met jezelf en met mensen die oprecht en integer zijn. Een goede band met je familie, je gezin, je naasten. Als je zelf het goede doet, vanuit puurheid en eerlijkheid, dan komt het goed. Bedenk dat tegenslagen en onrecht altijd zullen blijven. Ik heb mezelf geleerd ermee om te gaan – en dat was zeker niet makkelijk. Maar door bewuste keuzes te maken, zorg je voor perspectief. Het is mij gelukt, dan kunnen jullie dat ook. Ga ervoor! Het leven is te kostbaar. Zie je de tattoo op de zijkant van mijn hoofd? Daar staat een soort strijdkreet: Geef nooit op! We trekken nooit terug!

De tweede tip: sta open voor verandering en wees leergierig. Zoek mensen die je op een hoger level tillen en die in je geloven. Soms zegt iemand iets tegen je of maak je iets mee dat belangrijk is voor je. Voor mij was dat iemand die vroeg: 'Ga je voor je geluk of voor je gelijk?' In mijn pijn kon ik dit toen niet horen, later bleek het een eyeopener. Ga verder goed bij jezelf te rade. Welke patronen zitten je in de weg, wat is je ware identiteit? Wees eerlijk voor jezelf. Niemand's weg is zonder obstakels. Laat je er niet door uit het veld slaan. Accepteer dat ze er zijn, kijk wat je ervan leren kan en geef ze een plek. Zorg dat je je veerkracht behoudt. *Never give up!* ■

ALTIJD OP ZOEK NAAR KENNIS

Vol verbazing vraag ik mij af wat er gaande is. Meestal bezoek ik mannen in de gevangenis. Af en toe ook een vrouw, maar nu heb ik in korte tijd drie jonge vrouwen, of eigenlijk zijn het stoere aardige meiden, bezocht. Drie vreemden van elkaar. Alle drie drugskoeriers. Alle drie heel verschillend echter. Eén had geen idee dat ze drugs vervoerde. Eén deed het onder druk van iemand. En één wist wat ze ging doen, maar dacht dat het een goede manier was om haar schulden af te lossen.

Deze meiden zijn ongeveer net zo oud als mijn dochters. Dat maakt indruk op me. Mijn dochters wonen ook in een ander land dan ik. Ik weet hoe moeilijk dat kan zijn. Net uit huis. Nieuwe stad. Nieuwe vrienden. Sommige verhalen van deze meiden herken ik. Het tegenkomen van situaties waarvan je niet weet hoe je ze op moet lossen. Het niet advies vragen aan je ouders omdat je het zelf wel denkt te weten. Of je schamen voor een situatie en zelf een oplossing zoeken. Begrijpelijk, want dat is opgroeien. Je moet het leven zelf uitvinden. Helaas betekent dat voor deze drie een tijd vast zitten.

Je tijd in de gevangenis kan je hopelijk goed gebruiken. Soms lukt dat makkelijker dan anders. Maar ongeacht je werk, je scholing of cursussen, een ontwikkeling maak je altijd door. Gewoon, door je ervaringen. Ook heb je tijd om na te denken. Vaak merk ik bij mensen dat ze veranderen. Deze meiden ook. Ze zijn anders dan toen ze kwamen. En zeker als je jong bent, kan dat veel impact hebben op de rest van je leven.

Ik woon in Engeland. Laatst was ik een dagje weg met mijn zusje. Zij woont toevallig ook in Engeland, maar ver weg van mij. We hadden dus halverwege afgesproken in een stad. We keken er rond, bezochten de kathedraal, dronken koffie in een parkje en kregen een rondleiding in een eeuwenoude kostschool. Ook daar kinderen die opgroeien, leren nadenken en keuzes maken.

In een klein museumpje bij de school, lagen oude boeken. En tot onze verrassing sommigen in het oud-Nederlands! Een van de boeken was geschreven in dichtvorm, over kennis opdoen over de hemellichamen. In die tijd wisten mensen nog weinig over zon, maan en sterren. Maar ze wilden veel weten! Altijd op zoek naar kennis! Twee regels lazen:

*'Zy doet den mens de nachtrust haaten,
Zy leert hem bed en huis verlaten'*

Als je wilt leren over de maan en sterren, moet je 's nachts je bed uit en buiten omhoog kijken.

Zo is het. Ook in detentie. Als je wilt leren moet je om je heen kijken. Kopiëren van anderen. Leren over (ongeschreven) regels. Het gedicht gaat verder over dat je een sterrenkijker kan gebruiken omdat je de sterren niet goed kan zien met het blote oog. Dus als je niet begrijpt hoe het werkt, als je iets niet weet, zoek hulp! En ga naar school als dat kan. Of volg een cursus van Educatie Achter Buitenlandse Tralies (EABT).

Zolang je blijft leren, besteed je je tijd goed! Succes!

Sandra woont met haar gezin in Engeland en bezoekt daar als vrijwilliger voor Bureau Buitenland Nederlandse gedetineerden. In haar columns vertelt ze over haar ervaringen.

PAUS FRANCISCUS OVERLEDEN

Paus Franciscus is op tweede paasdag overleden. Op eerste paasdag sprak hij nog, zichtbaar verzwakt, zijn Paaszegen uit. De paus, die geboren werd als Jorge Mario Bergoglio, was de eerste Zuid-Amerikaanse paus uit de geschiedenis. Hij was geliefd, ook bij niet-gelovigen. Hij werd 88 jaar. Franciscus' pausschap stond in het teken van soberheid, barmhartigheid en zorgen voor Gods schepping, schrijft het *AD*. Franciscus wilde een 'arme kerk voor de armen' en voor iedereen. Al op zijn eerste reis baarde hij opzien door homoseksualiteit niet te willen veroordelen: 'Wie ben ik om te oordelen?' Later zei hij homoseksualiteit wel als een zonde, maar niet als een misdaad te zien. De paus was sociaal progressief maar in andere opzichten conservatief. Dat hij het seksueel misbruik niet daadkrachtig aanpakte is een smet op zijn erfenis, schrijft *De Standaard*.

QUOTE UIT HET NIEUWS

WORLD PRESS PHOTO

De winnende foto van World Press Photo 2025 is gemaakt door Samar Abu Elouf, zelf uit Gaza afkomstig. Zij zegt dit erover: 'Deze foto vertegenwoordigt hoe deze kinderen willen leven, niet hoe ze leven. Ik wil dat iedereen over de hele wereld ziet dat het hun recht is om te leven en van het leven te genieten zoals elk kind over de hele wereld.' (*CBC Radio, 28 april*)

AFD EXTREMISTISCH

De Duitse politieke partij AfD krijgt officieel het stempel 'extremistisch' van de Duitse inlichtingendienst. Alternative für Deutschland is een bedreiging voor de democratie. Deze status geeft de autoriteiten meer bevoegdheden om de AfD in de gaten te houden, schrijft het *AD*. Ze mogen nu bijvoorbeeld informanten rekruteren en communicatie onderscheppen. De partij wordt niet verboden.

DE NIEUWE PAUS: LEO XIV

Habemus Papam, 'We hebben een paus'. De witte rook kwam al na twee dagen vergaderen uit de schoorsteen van de Sixtijnse Kapel. Tot ieders verrassing was het een Amerikaan: Robert Prevost (69). Met de naam die hij heeft gekozen, Leo XIV, volgt hij de progressief-sociale Leo XIII op en treedt hij ook in de voetsporen van zijn voorganger Franciscus. In zijn eerste toespraken ontpopt hij zich als een vredesduif. 'Ga met elkaar praten en zorg voor een duurzame oplossing van deze conflicten', sprak hij de wereldleiders toe.

OORLOG OEKRAÏNE

In Oekraïne wordt nog altijd zwaar gevochten. Vredesbesprekingen liggen gevoelig. Wat moet er bijvoorbeeld gebeuren met de Krim? Trump zegt dat de Krim bij Rusland hoort; Zelensky benadrukt dat Oekraïne de Krim nooit zal opgeven. Bij de begrafenis van Paus Franciscus spraken de presidenten met elkaar. Het Witte Huis beschreef het gesprek als 'zeer productief', Zelensky noemde de ontmoeting 'zeer symbolisch'. Half mei zou een gespreksronde volgen in Turkije, maar Poetin kwam niet opdagen. Ook Trump was er niet.

GROENLAND GAAT VOOR ONAFHANKELIJKHEID

Het was een van de belangrijkste, zo niet dé belangrijkste verkiezing uit de parlementaire geschiedenis van het ongeveer 56.000 inwoners tellende land, schijft *Trouw* over de parlementsverkiezingen in Groenland. De partij die Groenland op termijn volledig onafhankelijk wil maken van Denemarken won, terwijl die kort daarvoor nog in een dip zat. De verkiezingen zeggen iets over het hooggespannen internationaal machtsspel met Groenland als inzet. De Amerikaanse president Trump heeft meerdere keren gezegd dat hij het land wil 'overnemen'. Onafhankelijkheid was het belangrijkste thema bij de verkiezingen. De vraag was daarbij niet of, maar wanneer Groenland zich van Denemarken moet afscheiden.

HANDELSTARIEVEN VERENIGDE STATEN

'Liberation day' noemt Trump het. Hij heeft het dan over 2 april, de dag waarop landen te maken krijgen met importheffingen. Voor elk land ter wereld sowieso minimum 10 procent, voor sommige landen nog meer en andere veel meer. Op de tarieven komt veel kritiek. Economen leggen uit dat wat Trump zegt niet klopt: een tekort op de handelsbalans tussen de VS en een andere land betekent niet dat de Amerikanen daardoor schade oplopen en armer worden, schrijft *Trouw*. Later worden de tarieven deels teruggedraaid.

LE PEN VEROORDEELD

De grote kanshebber voor het presidentschap van Frankrijk vanaf 2027 mag van de rechter niet meedoen aan de verkiezingen. Op 31 maart is Marine Le Pen veroordeeld voor het verduisteren van 2,9 miljoen euro aan Europees geld. Le Pen is de vrouw van het radicaal-rechtse Rassemblement National. Onduidelijk is nog voor hoelang deze uitsluiting geldt. Met haar zijn ook 24 partijleden veroordeeld. Le Pen gaat in hoger beroep.

WITTE HUIS LAAT MENSEN HET LAND UITZETTEN

Op 15 maart gebruikt het Witte Huis een oude wet uit 1798 om Venezolaanse migranten uit te zetten. De rechter verbiedt het, maar Trump zet door. Het gaat om ruim tweehonderd Venezolaanse migranten. Ze worden uitgezet naar El Salvador, waar ze opgesloten zijn in de grootste en wreedste gevangenis, 'een put van beton en staal'. Deportaties lijken voor Trump een handzame oplossing. Mensen zonder papieren worden uitgezet, ook zonder bewijs van crimineel gedrag – soms zelfs zonder proces. Legale verblijfsvergunningen worden ingetrokken, en uitspraken van het Hooggerechtshof worden simpelweg genegeerd – aldus Kirsten Verdell, schrijfster van een boek over Trumps eerste honderd dagen.

AANSLAGEN OP FRANSE GEVANGENISSEN

In Villefontaine, vlak bij Lyon, is met molotovcocktails de voordeur van een gezin in het dorp in brand gestoken. Op de garagedeur waren de letters DDPF gekalkt. Die afkorting staat voor Droits De Prisonniers Français, een nieuwe organisatie die opkomt voor de rechten van gevangenen. In Villefontaine kwam DDPF eigenlijk voor de buurman, een gevangenisbewaarder. De aanleiding: nieuw, strenger beleid voor de gedetineerden, dat vooral gericht is op drugscriminelen.

GAZA: ISRAËL WIL HET BLIJVEND BEZETTEN

Op 5 mei kondigt Israël aan dat het zijn aanvallen op de Gazastrook verder wil opvoeren. En ook dat het leger zich niet zal terugtrekken na afronding van de operaties. De ruim twee miljoen inwoners moeten dan allemaal naar het zuiden vertrekken. Het plan zet de onderhandelingen over de gijzelaars onder hoogspanning, schrijft *Nu.nl*. Familieleden van Israëliërs die nog steeds in de Gazastrook worden vastgehouden, waarschuwen dat elke escalatie van de gevechten de gijzelaars in direct gevaar brengt. Eerder al blies Israël het staakt-het-vuren op dat het begin dit jaar sloot. Op 18 maart werd het door Israël verbrijzeld met een reeks bombardementen op Gaza. Daarbij zijn honderden Palestijnen gedood.

HONGERSNOOD

Uit twee rapporten die half mei verschenen blijkt dat alle 2,1 miljoen inwoners van Gaza door Israëls blokkade ernstig risico lopen in hongersnood te belanden. Bijna alle burgers zijn in elk geval ondervoed. Zelfs tussen het afval is geen eten meer te vinden in Gaza. Vooral de kinderen hebben het zwaar. Zeker twaalf procent van de kinderen tot vijf jaar is in Gaza acuut ondervoed, wat betekent dat er nú iets moet gebeuren. Intussen komt de 116.000 ton voedselhulp die klaarstaat bij de grenzen, de Gazastrook niet in.

VIJFTIG JAAR RECLASSERING BUREAU BUITENLAND

Wil Meijer

'EEN PRAATJE IN HET NEDERLANDS DOET AL VEEL'

In een kwart eeuw kan er veel veranderen als je vrijwilliger bent voor Bureau Buitenland. Maar er blijven ook dingen hetzelfde. 'Er gewoon zijn' voor mensen bijvoorbeeld. Het simpelste is vaak het belangrijkste, vindt Wil Meijer, die al 27 jaar Nederlanders in de gevangenis van het Duitse Bayreuth bezoekt.

TEKST: Marjolein van Rotterdam

Op dit moment heeft ze er veertien. 'Veel!', zegt vrijwilliger Wil Meijer (78). 'Zoveel gevangenen heb ik in de 27 jaar dat ik dit werk doe

maar één keer eerder gehad. Het is dus best druk, want ik wil iedereen eens per maand opzoeken, om de continuïteit erin te houden, en ook omdat ik zelf anders vergeet waar

we gebleven waren. Gelukkig woon ik op vijf minuten fietsen van de gevangenis.'

In het begin waren het vooral jongens die waren opgepakt met drugs. In die tijd heb ik wel eens iemand zeven jaar en zes maanden bezocht. Het betekent, dat ik hem wel negentig keer gesproken heb. Tegenwoordig zijn het ook vaak plofkraakers. 'Bayreuth ligt op 75 kilometer rijden van de Tsjechische grens. Maar ze komen toch helemaal hierheen. Mijn 'eigen' geldautomaat is nog niet zo lang geleden ook ontploft.'

ECHTE GESPREKKEN

Wil was nog nooit in een gevangenis geweest en had in het begin geen idee hoe het werkte in de Duitse gevangnissen. Ze wist niet hoe het systeem in elkaar zat en kende de afkortingen niet. 'Je krijgt de gekste vragen. Een gedetineerde vroeg of ik sigaretten voor hem mee wilde nemen. Hier wist ik het wel: nee. Dat was me van tevoren door de mensen van de Reclassering en het Consulaat verteld: op zulke vragen met nee antwoorden! Sommige dingen veranderde ik wel meteen. Bij de eerste bezoeken kreeg ik een groepje tegelijk. Dat was gezellig, maar meer ook niet, dus dat heb ik snel afgeschaft. Liever heb ik echte gesprekken.'

Van ieder bezoek moet een verslag geschreven worden. In het begin was dat nog zonder structuur. Sinds een paar jaar schrijven we het verslag in een online portaal van de Reclassering. De onderwerpen zijn gestructureerd: Hoe zit het met het contact met de familie, hoe gaat het met de gezondheid, wil de gedetineerde misschien een cursus doen, dat soort dingen. De onderwerpen neem ik mee in het gesprek en zijn een mooi handvat.'

Er is behoorlijk wat veranderd in al die jaren, ziet Wil, terugkijkend op haar 27 jaar. 'Alles is veel gestructureerder geworden, wat ik goed vind. Ook is er één keer per jaar een bijeenkomst. Vroeger deden ze dat met alle vrijwilligers in Duitsland. Nu zijn de dagen vaak kleinschaliger, en worden ze per regio georganiseerd. Het zijn heel zinvolle bijeenkomsten. Je leert van elkaar en ook van de sprekers. Door rollenspelen, oefeningen in gesprekstechnieken en discussies kom je tijdens de bezoeken steviger in je schoenen te staan.'

Het doel van haar bezoeken is in al die jaren niet veranderd. Toen en nu zorgt Wil ervoor dat mensen moed houden, dat zij een steuntje in de rug is. En verder wil ze een bemiddelaar zijn tussen de cliënt, de reclassering en het consulaat en soms ook Lawyers Across Borders. 'In mijn verslagen voor Bureau Buitenland schrijf ik bijvoorbeeld over de vragen die iemand heeft. Er komt altijd een antwoord terug, dat ik weer met de cliënt deel. Zo kan er vertrouwen ontstaan. Ik vraag nooit naar de angsten die mensen hebben of andere echt persoonlijke dingen. Als iemand iets kwijt wil komen de verhalen vanzelf. Dat ze gewoon even in hun eigen taal kunnen praten, helpt daar zeker aan mee. Dat is een van die ogenschijnlijk kleine dingen die vaak het meeste effect hebben.'

Is het vertrouwen er, dan vertellen mensen Wil vaak veel, ook over thuis. De zorgen om hun familie zijn groot, merkt ze. 'Een vader van een groot gezin vertelde dat zijn vrouw van hem wilde scheiden. Hij had zijn gezin toen al lang niet gezien, omdat de afstand

mensen het bureau kennen: het zorgt ook voor het thuisfront. Contactpersonen kunnen altijd vragen stellen en horen ook via Bureau Buitenland meer over hun familielid in de gevangenis.'

JE TIJD GOED GEBRUIKEN

Iets anders dat Wil altijd aanstipt, zijn cursussen of studies. 'In de Duitse gevangenissen is er niet veel te doen voor Nederlanders. Geen cursussen, geen werk waarmee je later iets kan. Een uitzondering op de regel is de psychiatrische kliniek waar mensen soms heen gestuurd worden voor een therapie. Die zijn echt goed! Ze werken er met een stappenplan. Ergens in het traject mag ik koffie met ze gaan drinken in de stad. Een man die ik vaak bezocht heeft zó gevochten voor zichzelf en leerde er zo veel. Zijn zelfrespect groeide even hard mee. Ik was erg geraakt door zijn verhaal.' 'Omdat er in de gewone gevangenis niet veel gebeurt, stimuleer ik iedereen zelf iets aan te pakken. Sowieso breng ik EABT onder de aandacht, de stichting die zorgt voor

WAT IS EABT

Educatie Achter Buitenlandse Trajecten verzorgt gratis cursussen op afstand en op maat. Gedetineerden waar ook ter wereld kunnen meedoen. Vrijwillige docenten helpen je bij het huiswerk.

Stichting EABT

Postbus 9005 / 6070 AA Swalmen

+31 (0)6 - 224 92 423

of +31 (0)6 - 242 55 605

info@eabt.nl • www.eabt.nl

loep te nemen en zich voor te bereiden op hun leven na de cel. Ze durven te kijken naar hun pijn, en naar de pijn van hun geliefden. Sommigen vragen zich af wat ze in hemelsnaam hebben gedaan. Een jonge Marokkaanse man ontdekte dat hij zijn criminele bestaan niet meer wilde. Met hem had ik prachtige gesprekken. Hij begon naar voren te kijken en zich te ontwikkelen.'

GOUD WAARD

Hoewel ik me veel jonger voel dan ik ben, zijn de bezoeken natuurlijk wel vermoeiend. Hoe lang ik het nog volhoud, weet ik niet. Voorlopig nog wel: er zijn meer voors dan tegens! Het is zo fijn om te doen. Mensen snappen het soms niet dat ik dit werk vrijwillig doe en er dus niets voor betaald krijg. Maar de gesprekken in de gevangenis en de rol die je hebt zijn goud waard. Voor de mensen die je bezoekt maar ook voor jezelf. Je leert bijvoorbeeld hoe dun het lijntje is tussen een geslaagd leven en een leven dat misloopt. Ik heb mensen in de gevangenis ontmoet die alles goed voor elkaar hadden maar door iets kleins in de ellende waren gekomen. Dit vrijwilligerswerk verbreedt je horizon. Je ontmoet mensen die je anders misschien nooit tegenkomt. En je leert dat een beetje aandacht voor de mensen die wél net aan de andere kant van de lijn terecht zijn gekomen, veel betekent. Een paar jaar geleden kreeg ik een brief van een inmiddels ex-gedetineerde. Hij schreef: 'Alles is zwaar, maar u gaf me moed. Dank u dat u me niet alleen gelaten hebt.' ■

'Je moet nooit onderschatten dat de effecten van ogenschijnlijk kleine dingen vaak het grootst zijn'

te groot is. Dat is emotioneel heel moeilijk voor hem. Gelukkig heeft zijn vrouw de scheiding niet doorgezet en is er Besuch-zusammenführung aangevraagd, een ontmoeting op een locatie dicht bij de grens. Familieleden zitten vaak echt in een lastig parket. Ik hoor dat van de gedetineerden en heb heel soms ook contact met ze – hoewel dat meestal via Bureau Buitenland verloopt. Ook daarom is het belangrijk dat

gratis cursussen als je in het buitenland vastzit (zie kader). Maar ook bijvoorbeeld dat ze gaan nadenken. Als ze aan de slag gaan met hun toekomst, met hun familie of hun geloof, wordt het interessant, ook voor mij! Er ontstaat dan een bepaalde intensiteit die me bevalt. Dan ga ik met een goed gevoel de gevangenis uit.'

'Sommige mensen doen het helemaal zelf. Ze gebruiken hun tijd om zichzelf onder de

WIL MEIJER

Wil Meijer kwam in 1996 in Bayreuth wonen, toen haar man er ging werken op de universiteit. Zijzelf had altijd in het onderwijs gewerkt, onder andere als leerkracht en hoofd van een basisschool. In Duitsland mocht ze als Nederlandse niet in het onderwijs gaan werken. Geen reden om stil te gaan zitten voor Wil. Toen ze op het consulaat in München was voor een nieuw paspoort werd ze gevraagd of ze misschien interesse had om gevangenen te gaan bezoeken. Ze was nog nooit in een gevangenis geweest en had geen idee wat ze zou tegenkomen. Maar ze zei ja.

VOLLERING WINT OPNIEUW VUELTA FEMENINA

Demi Vollering heeft voor de tweede keer de Vuelta Femenina gewonnen. De 28-jarige Nederlandse renster won ook de laatste etappe, die zwaar was en werd gereden in de stromende regen. Anna van der Breggen werd derde in het eindklassement, vijftien seconden achter de nummer twee, Marlen Reusser uit Zwitserland. Nederlandse vrouwen waren erg succesvol in deze Vuelta. Ze wonnen alle etappes én alle klassementen: Demi Vollering won het bergklassement en Marianne Vos het puntenklassement. Het is de vijfde keer op rij dat een Nederlandse renster de Vuelta wint. De Spaanse wielkoers bestaat sinds 2015 en wordt steeds belangrijker in het vrouwenwielrennen aldus NOS.nl.

VAN DER POEL WINT GROTE KLASSIEKERS

Mathieu van der Poel heeft voor het eerst Parijs-Roubaix gewonnen. Hij reed solo over de finish na een sterke race. Zijn grote rivaal Wout van Aert kreeg pech, waardoor Van der Poel kon wegrijden en de winst pakte. Dit jaar won de Nederlander ook al Milaan-San Remo. Eerder won hij ook twee keer de Ronde van Vlaanderen. De laatste twee klassiekers die Van der Poel nog niet heeft gewonnen, zijn Luik-Bastenaken-Luik en de Ronde van Lombardije.

GLANSROL VOOR VAN DE VEN

Tottenham Hotspur heeft de Europa League gewonnen. De ploeg van trainer Postecoglou won in een teleurstellende finale van Manchester United: 1-0. Halverwege de tweede helft was er een glansrol voor de Nederlandse Spurs-verdediger Micky van de Ven, schrijft NUSport.nl. Rasmus Højlund leek de gelijkmaker binnen te koppen, maar de 24-jarige Oranje-international werkte de bal met een acrobatisch hoogstandje van de doellijn. United-trainer Amorim bracht Joshua Zirkzee in de ploeg maar de Oranjespits kon weinig uitrichten. Tottenham Hotspur en Manchester United beleven allebei een dramatisch seizoen in de Premier League. De clubs staan respectievelijk zestiende en zeventiende, net boven de degradatiestreep. Spurs heeft door de Europa League-zege het blazoen flink opgepoetst.

PSV WEER LANDSKAMPIOEN NA SPANNENDE TITELSTRIJD

PSV is voor de 26ste keer landskampioen geworden. De ploeg uit Eindhoven won met 1-3 van Sparta op de laatste speeldag van het seizoen. Daardoor bleef Ajax, dat thuis zelf met 2-0 won van FC Twente, toch tweede. Het was een spannende middag in Rotterdam. Ivan Perisic maakte voor PSV de openingstreffer. Toen Sparta gelijkmaakte (1-1), leek Ajax toch kampioen te worden. Maar aanvoerder Luuk de Jong bracht PSV snel weer op voorsprong. Malik Tillman maakte in de slotfase het derde doelpunt. PSV stond vijf wedstrijden voor het einde van de competitie nog negen punten achter Ajax. Maar Ajax verspeelde te veel punten in de laatste wedstrijden. Na een laat gelijkspel van Ajax in Groningen, in de voorlaatste wedstrijd, kwam PSV op kop. Die voorsprong gaven ze niet meer weg. Zo werd PSV voor het tweede jaar op rij kampioen, na een van de spannendste titelraces in jaren.

LIVERPOOL KAMPIOEN

Arne Slot en Virgil van Dijk zijn kampioen geworden met Liverpool. De club won op 27 april met 5-1 van Tottenham en was niet meer in te halen. Liverpool stond bijna het hele seizoen bovenaan en speelde erg sterk. Het was al een tijd duidelijk dat ze kampioen zouden worden – alleen het moment was nog de vraag. Slot werd afgelopen zomer trainer en is trots op zijn team. 'Dit voelt geweldig', zei hij volgens *NUsport.nl* na de wedstrijd in stadion Anfield. Het is een bijzondere prestatie voor de Nederlandse coach en aanvoerder. Buitenlandse media zijn lovend over Arne Slot. Sky Sports staat stil bij de wijze waarop de coach dat heeft gedaan. 'Slot kwam met zelfvertrouwen binnen. Hij was niet brutaal, maar hij geloofde wél heilig in zijn methodiek, die was gericht op individuele coaching'.

Max Verstappen met zijn vriendin Kelly Piquet

MAX VERSTAPPEN VOOR HET EERST VADER GEWORDEN

Max Verstappen is vader geworden van een dochter. Zijn vriendin Kelly Piquet beviel van een meisje met de naam Lily. 'Welkom op de wereld, lieve Lily', schreven Verstappen en Piquet op Instagram. De 27-jarige Formule 1-coureur en Piquet zijn sinds eind 2020 samen. Kelly is de dochter van de Braziliaanse oud-coureur Nelson Piquet, die drie keer wereldkampioen werd in de Formule 1.

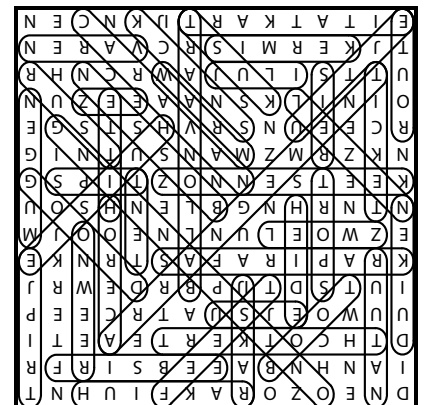
DUMFRIES LEIDT INTER NAAR FINALE CHAMPIONS LEAGUE

Inter Milan is de eerste finalist van dit Champions League-seizoen. De Italianen versloegen in eigen huis FC Barcelona na verlenging met 4-3, eerder werd het in Barcelona 3-3. Denzel Dumfries speelde een hoofdrol. In Milaan gaf hij twee assists en was hij enorm belangrijk voor zijn team. Een week eerder scoorde hij al twee keer en gaf een beslissende voorzet. De Nederlandse vleugelverdediger kreeg veel lof voor zijn sterke spel. In het stadion vierden tienduizenden fans feest na de spannende en spectaculaire wedstrijd. Eind mei speelt Inter de finale tegen Paris Saint-Germain (PSG).

Denzel Dumfries

EEN DAG IS NOOIT ZO NAT
OF DE ZON SCHIJNT ALTIJD WAT

3	5	6	8	7	1	9	2
7	8	9	7	1	2	2	6
1	2	6	9	5	8	7	7
5	6	3	2	7	9	7	8
9	7	1	6	8	7	3	8
8	7	7	1	5	3	7	9
6	5	7	8	2	2	5	7
1	1	1	7	8	7		
6	2	8	7	4	6	5	

5	6	5	8	6	1	7	7	2
7	7	1	1	1	2	2	6	9
2	6	3	7	9	8	5	7	1
5	3	1	2	2	6	7	7	8
8	2	6	9	7	5	3	1	7
7	4	7	1	1	8	3	2	5
6	5	7	2	7	1	8	6	3
6	8	2	5	3	6	9	1	7
7	1	3	8	7	6	9	2	5

3	5	8	7	6	1	9	2
1	6	2	7	3	9	8	5
7	7	9	8	2	2	5	1
5	3	7	6	1	8	2	7
8	2	1	5	9	7	7	6
7	9	6	2	7	3	5	8
9	1	5	3	7	7	6	2
2	7	7	9	8	6	1	3
6	8	3	1	3	1	7	9

9	1	7	6	8	7	2	3
2	7	6	3	5	1	7	9
3	5	8	2	9	7	6	1
5	7	7	8	1	6	9	2
1	8	7	2	3	9	5	7
6	3	9	5	7	2	1	8
7	9	3	7	2	5	8	6
8	2	5	1	6	3	7	9
1	9	7	6	1	9	3	5

OPLOSSING PUZZELS

VIJFTIG JAAR RECLASSERING BUREAU BUITENLAND

'IEDEREEN HIELP MEE OM TE ZORGEN DAT IK WEG MOCHT'

Peter kon met hulp van Bureau Buitenland en veel andere organisaties terecht in een Exodus-huis. De samenwerking tussen de verschillende clubs gaf de doorslag om dit te laten lukken.

TEKST: Marjolein van Rotterdam

Hij heeft een kamer voor zichzelf, doet zijn eigen boodschappen, kookt zijn eigen potje – behalve op de dag dat ze met alle bewoners samen eten – en heeft mensen om zich heen die hem helpen. Alles is anders dan toen hij in België vastzat. Misschien is dat de reden dat Peter nog maar half beseft dat hij echt in dit opvanghuis woont. Anderhalve week geleden zat hij in een Belgische gevangenis, de helft zo groot als zijn kamer nu. En dat met zijn tweeën, samen met iemand met ADHD en autisme die amper een woord Nederlands sprak. Maar hij is vrij en heeft een plek gekregen om onder begeleiding te wonen, zoals is bepaald door de Belgische justitie. Het was spannend om dat voor elkaar te krijgen. Maar het

is gelukt, en op de momenten dat het allemaal een beetje indaalt is hij blij, ongelooflijk blij. En minstens zo dankbaar voor alle hulp die hij daarbij gekregen heeft.

TWAN WAS HÉEL BIJZONDER

Het zijn nogal wat mensen die een rol speelden, vertelt hij. Allereerst Twan, de vrijwilliger van Bureau Buitenland. Zelf kende Peter de buitenlandse tak van de reclassering niet, hij wist niet dat er vrijwilligers waren die bij Nederlanders op bezoek kwamen. 'Toen er een vrijwilliger van de reclassering langskwam bij mijn celmaat, heeft hij doorgegeven dat ik dat ook wel wilde. Het bleek van levensbelang te zijn. Ik weet niet of ik het zonder hulp van Twan en alle mensen met wie hij me in contact bracht, gelukt zou zijn. Ik was waarschijnlijk depressief

geworden. De eerste keer met Twan zal ik nooit vergeten. Ik had geen contact meer met mijn familie, in het hele eerste jaar was er niemand op bezoek geweest. Ik kan wel zeggen dat die periode de slechtste uit mijn hele leven is geweest. Twan was voor mij echt héél bijzonder.'

Twan zorgde ook voor het contact met Marianne en Eva, de regiocoördinatoren voor België van Bureau Buitenland. Vooral met Marianne had Peter vaak contact. 'Ik mocht haar bellen en dat vond ik erg fijn. Ik vroeg dan of ze al iets wist. Ook al was er geen nieuws, ze nam de tijd en zei altijd dat ik volgende week maar weer moest bellen! Twan kende ook LAB, Lawyers Across Borders, en vertelde me dat ik die zelf kon bellen. Ik had wel eens over ze gelezen in de Comeback maar dat laatste wist ik niet. Ik had het uit mezelf ook niet gedurfd. Het hielp wel, ik denk dat zij goed druk hebben gezet. Dankzij de hulp van iedereen is het gelukt een plek te vinden en de gevangenis te verlaten.'

NIEUW LEVEN

Dat Peter nu in een mooi huis zit samen met andere ex-gedetineerden die onder voorwaarden vrij zijn, en er hulp is bij alles, hij had er niet van durven dromen. 'Hoe het ging met een nieuw paspoort bijvoorbeeld. Ik had geen idee hoe dat moest, ook omdat ik lang in België had gewoond. Mijn ID-kaart was al tien jaar verlopen. Het bleek dat ik naar een grensgemeente moest en dat daar wachttijden waren tot tien weken. Gelukkig hebben de mensen uit het huis hier me geholpen, kreeg ik het paspoort en kunnen nu ook andere dingen geregeld worden. Ik heb het gevoel dat ik niet alleen een nieuw paspoort heb, maar ook een nieuw leven. In dat nieuwe leven hoop ik allemaal dingen voor elkaar te krijgen: vrijwilligerswerk - voor gewoon werk ben ik te oud - nieuwe vrienden maken, en vooral het contact herstellen met mijn familie.' ■

SPIN IN HET WEB

Op de achtergrond werkten nog meer organisaties samen om voor Peter een plek te vinden, vertelt Marianne Visser van Bureau Buitenland: behalve Exodus (waar Peter nu woont) en Bureau Buitenland zelf, ook de psychosociale dienst in de gevangenis van België, de Buitenlandbalie van de reclassering, het Internationaal Rechtshulp Centrum (IRC), en de reguliere reclassering. Marianne: 'Het zijn soms ingewikkelde processen om vonnissen over te dragen tussen verschillende landen. Voor gedetineerden kan dit frustrerend zijn. Ze willen graag meewerken aan een reclasseringsplan, maar het lukt niet altijd om dit voldoende concreet te maken voor de rechtbank zodat die hiermee akkoord gaan. Soms is extra inzet nodig van organisaties in Nederland om buiten de gebaande wegen te denken. De regiocoördinator van Bureau Buitenland brengt dan alle partijen met elkaar in contact.'

EEN STUKJE JULLIE ZIJN

Ik reis veel. De hele wereld over. Dat roept soms scheve blikken op. Is dat nou echt nodig, Jochum? Waarom is het zo belangrijk om Nederlanders in buitenlandse gevangenissen te bezoeken? Dat is toch slecht voor het milieu? Snoepreisjes met mooie hotels en tropische stranden - dat wil ik ook wel! Ik begrijp het wel. Als je niet precies weet wat wij doen, en waarom we dat doen, dan is het lastig om je daar een voorstelling van te maken. Je moet het zien, meemaken, voelen. En daarvoor moet je reizen.

Ik heb geleerd om criticasters te negeren. Als ze een keer zouden meegaan, zouden ze wel beter weten. Gesloopt zouden ze na een paar dagen terugkomen in Nederland. De zwembroek of het badpak zou ongebruikt de klerenkast weer in gaan. Want de realiteit is anders. Tijd voor een plons in een zwembad of een azuurblauwe zee is zeldzaam. De dagen zijn volgepland met afspraken en bezoeken. Zo hoort het ook. Ik ben aan het werk. En als de kern van je werk in het buitenland ligt, dan moet je zorgen dat je een netwerk hebt. Mensen kent. Dan kun je ergens beweging in krijgen. Maar de belangrijkste reden waarom ik geen belang hecht aan de opmerkingen van deze critici, zijn jullie. Jullie maken me rustig. Hoe vreemd dat misschien ook klinkt.

De afgelopen jaren heb ik in gevangenissen over de hele wereld sommigen van jullie ontmoet. En los van de vraag wat je hebt gedaan, waarom je vastzit en of dat terecht is, ben ik er alleen maar meer van overtuigd geraakt hoe belangrijk het is om naar jullie om te blijven zien. Waarom? Omdat ik geloof in tweede en ook in derde kansen. En omdat ik weet dat je als mens serieus en volwaardig gezien en gehoord moet worden. Want ondanks alles blijf je mens. Daarom ben ik ook zo blij dat meer dan 250 vrijwilligers wereldwijd jullie opzoeken, zien en horen. Al vijftig jaar lang. Dat maakt me blij. Maar hoe zit het dan met die rust?

Door de gesprekken met jullie besef ik meer dan ooit hoe veerkrachtig een mens kan zijn. Er zijn duizend redenen om in jullie situatie de hoop te verliezen. Terwijl wij in Nederland al de moed verliezen als de trein te laat is, de nieuwe telefoon een levertijd van twee weken heeft, of er één procent extra belasting over het vakantiegeld wordt geheven. En dan zie ik bij jullie iets anders: de moed om te blijven uitzien naar betere tijden. Die moed, in die omstandigheden - daar kan ik in mijn dagelijkse leven nog iets van leren. En heel veel mensen in Nederland met mij.

Jullie helpen me om het leven hier in Nederland eerlijker en genuanceerder te relativieren. Dank voor dat stukje dat jullie mij hebben gegeven en hopelijk blijven geven. Misschien is dat ook wel de reden waarom ik blijf reizen. Om jullie te blijven ontmoeten, te zien, te horen. Daarbij: ik ben het hoofd van Bureau Buitenland. Niet van Bureau Binnenland. Anders zou ik vijf dagen per week, acht uur per dag, achter een echt bureau zitten in een saaie plaats in Nederland. Dat is niets voor mij. En ik heb het gevoel dat jullie dat heel goed begrijpen.

En voor wie beter wil begrijpen waarom wij van Bureau Buitenland soms echt moeten reizen? Kijk eens op de nieuwe website: www.bureau-buitenland.nl

Jochum Wildeman
HOOFD BUREAU BUITENLAND
RECLASSERING NEDERLAND

DE RECHTEN VAN DE VERDACHTE IN HET STRAFPROCES

In Europa kunnen de wetten en regels die van toepassing zijn op het strafproces, en alles wat daarmee samenhangt, behoorlijk verschillen. Maar er zijn ook regels en rechten die in alle landen van Europa moeten worden nagekomen. Als je verdachte bent in een strafzaak dan is het belangrijk om te weten welke rechten je hebt en wat je van je advocaat mag verwachten, waar je ook vastzit in Europa.

We zetten in dit artikel die basisrechten uit verschillende Europese richtlijnen voor je op een rij. Daarmee kun je zelf nagaan of jouw procedure eerlijk verloopt en weet je ook wat je kunt vragen en mag verwachten van je advocaat. We begrijpen dat het in de praktijk niet altijd precies zo gaat als zou moeten, maar met kennis van je basisrechten kun je wel proberen daar verandering in te brengen samen met je advocaat. Daarbij geldt steeds: durf te vragen!

TOEGANG TOT EEN ONAFHANKELIJKE ADVOCAAAT

Volgens Europese regels (zoals de EU-richtlijn 2013/48/EU) heb je als verdachte in een strafproces recht op een advocaat vanaf het eerste politieverhoor. Nadat je bent aangehouden moet aan je worden uitgelegd hoe je contact krijgt met een advocaat. De advocaat moet een onafhankelijke advocaat zijn. Door bij het

eerste verhoor direct bijstand van een advocaat te krijgen wordt de verdachte beter beschermd in de eerste fase van het strafproces. Zo wordt bijvoorbeeld voorkomen dat je een valse bekentenis aflegt, er druk op je kan worden uitgeoefend en gebruik kunt maken van je rechten (bijvoorbeeld het recht om te zwijgen). Het is dan ook niet toegestaan om een verdachte snel te verhoren zonder advocaat. Het is vaak wel mogelijk dat een verdachte zelf aangeeft dat hij het prima vindt om zonder advocaat vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld in minder ernstige zaken. Het is dan ook soms mogelijk om van dat recht afstand te doen. Maar ook op belangrijke momenten ná de politieverhoor heb je recht op een advocaat die namens jou de verdediging voert en je bijstaat. Bijvoorbeeld tijdens voorleggingen bij de onderzoeksrechter (rechter-commissaris) en de zittingen die gaan over het al dan niet verlengen van het voorarrest (raadkamers). Verder kunnen er ook andere zittingen zijn voorafgaand aan

de echte inhoudelijke behandeling van de zaak. Daarbij kan je bijvoorbeeld denken aan een zitting waar met alle partijen wordt besproken hoe de zaak nu verder zal worden behandeld (regiezitting). Daarbij is nog van belang dat je advocaat steeds een actieve rol heeft. Daarmee wordt bedoeld dat hij niet alleen het recht heeft om aanwezig te zijn, maar hij mag ook vragen stellen en opmerkingen maken. Verder kan hij verzoeken indienen, bijvoorbeeld om de verdachte in vrijheid te stellen. Ook heeft hij (en de verdachte zelf ook) recht op inzage in stukken en het dossier. Vanzelfsprekend is het ook een basisrecht dat alle gesprekken tussen advocaat en cliënt vertrouwelijk zijn, dat geldt ook voor alle post van en naar de advocaat.

Let er ook op dat een advocaat jouw zaak actief verdedigt, bijvoorbeeld door het verzamelen van bewijs of het ondervragen van getuigen, door alle stukken goed met je te bespreken, of door bijvoorbeeld bezwaar te maken tegen onrechtmatige handelingen van politie of justitie. Er mag ook geen sprake zijn van belangenverstrengeling. Die kan ontstaan doordat een advocaat meerdere verdachten in een zaak bijstaat. Maak hier duidelijke afspraken over en trek aan de bel als je het gevoel krijgt dat een advocaat niet jouw belangen voorop stelt.

RECHT OP VERTOLKING EN VERTALING

Een tweede basisrecht voor de verdachte is het recht op een tolk en de vertaling van stukken. Dit zorgt ervoor dat verdachten het proces waarin zij terechtstaan, volledig kan begrijpen en actief kan volgen, ook als zij de taal van het land waarin zij terechtstaan niet spreekt. Dit is een basisvoorwaarde voor een eerlijk proces. Je hebt in ieder geval recht op een tolk tijdens politie-ondervragingen, overleg met de advocaat en de zittingen (zowel de voorlegging, als de raadkamer en de behandeling van de zaak door de rechtbank). De stukken die vertaald moeten worden zijn in ieder geval de aanklacht (tenlastelegging) en de meest belangrijke processtukken. Uitgangspunt daarbij is dat als een advocaat aan een verdachte wordt toegewezen (pro deo) dat er dan geen kosten voor de tolk aan de verdachte in rekening mogen worden gebracht. Dit voorkomt dat een verdachte wordt veroordeeld zonder de aanklacht of het bewijs te begrijpen.

RECHT OP INFORMATIE

Een derde belangrijk algemeen recht is het recht op informatie. Daarvoor moeten de autoriteiten, en vooral je advocaat zorgen. Hij of zij moet je uitleggen waarvan je wordt verdacht. Maar het geeft ook het recht om het dossier in te zien en met je te bespreken, zodat je inzicht krijgt in het bewijs, of juist het ontbreken daarvan. Daarnaast moet een verdachte worden voorgelicht over zijn rechten (recht om te zwijgen of juist het belang om te verklaren, recht op een tolk, mogelijkheid om verzoeken in te dienen over invrijheidstelling, mogelijkheid om in hoger beroep te gaan tegen een beslissing van een rechter en ook het samen voorbereiden en bespreken van de inhoudelijke behandeling van de zaak en het pleidooi).

De advocaat moet zijn cliënt ook informeren over de risico's van procedures. Daaronder valt ook het goed informeren of een procedure kans van slagen heeft. Datzelfde geldt voor het standpunt dat in een zaak wordt ingenomen: hebben verweren die de advocaat met jou wil voeren enige kans van slagen of zijn er risico's aan verbonden. Vraag daarom ook altijd naar de risico's van een procedure of een bepaalde aanpak in een procedure. Daarbij kan je denken aan de vraag of je wel of niet hoger beroep moet instellen, de verwachte uitkomst van het indienen van een klacht of een verzoek en of over het wel of niet voeren van een bepaald verweer. Maar ook of het zinvol is om mee te werken met justitie en daarmee korting op de straf te krijgen, dan wel helemaal niets te zeggen omdat er onvoldoende bewijs in het dossier zit waardoor een vrij-spraak kansrijk kan zijn.

TOEGANG TOT RECHTSBIJSTAND (PRO DEO/GESUBSIDIEERD)

Als je zelf geen advocaat kunt betalen, heb je meestal recht op een advocaat op kosten van de staat. De regels hiervoor verschillen per land, maar het is een basisrecht dat iedereen, ongeacht financiële middelen, toegang heeft tot een advocaat en een goede verdediging krijgt. Niemand mag nadeel ondervinden door armoede is daarbij de gedachte. Daarbij moet dat ook snel geregeld zijn (direct na aanhouding) en de kwaliteit moet goed zijn.

BETALEN ADVOCaat, WAT MAG JE VRAGEN

Wij maken in de praktijk vaak mee dat een pro deo advocaat niet goed zijn best lijkt te

doen omdat bijvoorbeeld de vergoeding die zij krijgen voor jouw bijstand laag is. Mocht je dat gevoel hebben, bel met onze Stichting. Wij kunnen jou daar dan over adviseren. Weet dat het in sommige gevallen (helemaal) noodzakelijk is dat toch een betaalde advocaat moet worden ingeschakeld. Onze Stichting kan niet helpen bij de financiering daarvan. Het is soms dan ook niet anders dat familieleden om bijvoorbeeld een lening gevraagd zal moeten worden om de buitenlandse advocaat te kunnen betalen.

Een betalende advocaat zal dan vaak om een depot vragen. Dat moet je zien als een potje geld dat de advocaat van jou krijgt waar hij of zij haar werkzaamheden van kan doen. Voordat je afspraken maakt met een advocaat is het altijd goed na te gaan bij die advocaat hoeveel geld de gehele procedure ongeveer gaat kosten. Zo kan je zelf inschatten of dat een haalbaar bedrag is. Mocht je twijfelen, dan kan je altijd met onze Stichting bellen zodat wij met je mee kunnen denken. Weet wel, de afspraken over geld worden gemaakt tussen jou en de advocaat. Wij kunnen daar als Stichting niet in bemiddelen. Wel hebben wij als Stichting een lijst met advocaten in veel (maar niet alle) verschillende landen waar wij goede ervaringen mee hebben. Wil je overstappen naar een betaalde advocaat? Dan kan je altijd even met ons bellen om te vragen of wij iemand kunnen aanraden.

ADVOCaat DIE NIET FUNCTIONEERT EN TUCHTRECHT

Tegen de pro deo advocaat kan, als het echt nodig is, in het land waar je gedetineerd zit een tuchtklacht worden ingediend. Mocht je een klacht willen indienen tegen een niet functionerende pro deo advocaat, dan kan je dit altijd met ons bespreken. Wij kunnen je daar niet inhoudelijk mee helpen, maar wellicht wel vertellen hoe je dit het beste kunt regelen in het buitenland en of je klacht ook terecht is.

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE GRONDRECHTEN VAN EEN VERDACHTE

Voor een verdachte gelden verder de volgende belangrijke grondrechten voor een eerlijk proces:

- De onschuldpresumptie: instanties mogen een verdachte niet publiekelijk als schuldig neerzetten vóór een rechterlijk eindoordeel;
- Rechtbanken mogen hun oordeel uitslui-

tend baseren op wettig en eerlijk verkregen bewijs;

- Het zwijgrecht: verdachten hebben het recht om te zwijgen en zichzelf niet te belasten, zonder dat de rechter het zwijgen tegen de verdachte mag gebruiken bij zijn beslissing.

- Het aanwezigheidsrecht (het recht om tijdens jouw zittingen persoonlijk aanwezig te kunnen zijn); We zien nog wel eens dat de autoriteiten 'vergeten' zijn om het vervoer van de gevangenis naar de rechtbank te regelen en dat verdachten dan worden gevraagd om afstand te doen (en daarvoor een document te ondertekenen) van hun recht om aanwezig te zijn. Bespreek dit altijd ook met je advocaat.

- Verstekprocedures (procedure zonder de aanwezigheid van de verdachte) zijn alleen bij uitzondering mogelijk, de regel is dat je tijdens het proces aanwezig bent, behalve in het geval:

1. De verdachte vrijwillig afziet van zijn aanwezigheid (bespreek dit altijd met je advocaat)
2. Of zelf geweigerd heeft te verschijnen ondanks dat je wist dat er een zitting was.

- Toepassing van dwangmiddelen alleen na rechterlijke toets (bijvoorbeeld voorlopige hechtenis kan alleen door een rechter worden bevolen, net als een telefoontap of bijvoorbeeld de doorzoeking van een woning).

- Redelijke termijn strafproces (de zaak moet binnen een redelijke termijn worden afgedaan, dit is in zijn algemeenheid binnen twee jaar per instantie).

TOT SLOT

Wij hopen dat jullie door dit artikel beter begrijpen welke basisrechten je hebt als verdachte. Deze rechten gelden op grond van Europese regels overal in de Europese landen. Mocht je het gevoel hebben dat jouw rechten niet gerespecteerd worden en wil je dat aan ons voorleggen? Neem dan gerust contact op met onze Stichting Lawyers Across Borders. ■

Robert Malewicz & Aimee Timorason
STICHTING LAWYERS ACROSS BORDERS

IN COMEBACK IS RUIMTE OM BRIEVEN TE PLAATSSEN. BEDENK WEL OF PLAATSING GEVOLGEN VOOR JE KAN HEBBEN. WE PROBEREN HET IN TE SCHATTEN, MAAR JIJ WEET HET ZELF HET BEST. OOK KUNNEN WE NIET ALTIJD ALLE BRIEVEN EN GEDICHTEN PLAATSSEN. SOMS WORDEN ZE DOORGESCHOVEN NAAR EEN VOLGEND NUMMER. NOOIT ZULLEN WE ER EEN VAN OUDER DAN EEN JAAR PLAATSSEN. BRIEVEN DIE ERG LANG ZIJN KUNNEN WORDEN INGEKORT. ALS JE EEN OPROEP PLAATST OM TE REAGEREN EN JE VOEGT JE ADRES TOE, DAN VERVANGEN WIJ JOUW ADRES DOOR DE TEKST: *(Adres bekend bij Epafras)*. ALS IEMAND DAN WIL REAGEREN KAN HIJ OF ZIJ DIE REACTIE OPSTUREN NAAR EPAFRAS EN WIJ STUREN DIE DAN DOOR. ZO BLIJFT JE PRIVACY BETER BESCHERMD.

OPROEP AAN LEZERS

Uit het oog uit het hart? Niet bij ons. In de Comeback maken we graag ruimte voor jullie verhalen en jullie ervaringen. Schrijf ons een brief en laat van je horen! Laat ons weten hoe je leven in de gevangenis eruit ziet. Hoe je je staande houdt. Of juist niet. Hoe je dag eruitziet. Heb je een vraag over je situatie? Juridisch of persoonlijk? Wij leggen jouw vraag voor aan specialisten. Dat kan anoniem. Of wil je graag contact met andere mensen die vast zitten? Stuur ons een brief met jouw verhaal. Dus: schrijf ons en deel je verhaal met alle andere Nederlandse mannen en vrouwen die vast zitten!

Zou je advies willen krijgen over hoe je om kan gaan met het gevangenisleven? René heeft veel ervaring, en wil je graag helpen met advies over hoe je het verblijf achter tralies zo positief mogelijk zou kunnen maken. Stel hem je vraag via Epafras!

RENÉ GEEFT ANTWOORD

Dag René,

Ik zit al twee jaar vast, en ben tot acht jaar veroordeeld, hier in Milaan. Ik ben de enige Nederlander, en spreek geen woord Italiaans. Er zijn hier sowieso niet veel buitenlanders gedetineerd. Het merendeel van de mannen zijn Maffiosi. Zelfs als ik wel Italiaans zou spreken, zouden ze mij als buitenbeentje toch niet accepteren. Zij leven in een ondoordringbare bubble. Ze zijn volledig omgeven met een barrière als een firewall als het ware, met alleen maar toegang voor hun eigen soort. Zelfs hun eigen landgenoten, die geen La Cosa Nostra leden zijn, worden op veilige afstand gehouden. Wat hun maffia familie en vrienden betreft: zij krijgen heel vaak bezoek en morele steun van ze, daar ben ik soms jaloers op. Na zes maanden voorarrest, overleed mijn opa, kort daarna mijn vader, nu kreeg ik weer een rouwbericht van een schoolvriend. Als klap op de vuurpijl werd mijn enige gabber hier (Engelsman) overgeplaatst naar een andere gevangenis. We deden veel samen, zoals sporten en af en toe een kaartspelletje. Mijn vraag is: 'René, hoe ga jij ermee om, als iemand die je dierbaar is, er niet meer is?'

C • ITALIË

Beste C,

Dit is zeker een triest onderwerp, maar ik ben wel blij dat je mij die vraag stelt. Ook ik heb de afgelopen jaren heel wat familieleden en vrienden verloren. Voor elk van hen had ik een innige wens, om ze ooit nog eens te mogen ontmoeten. De teleurstelling is zo groot en intens als blijkt

dat dit niet meer mogelijk is. Soms is het verdriet zo heftig dat je de gedachten even moet uitschakelen en jezelf moet forceren aan iets anders te gaan denken. Gelukkig heb ik dat na al die jaren onder de knie. Ik betrap mezelf er vaak genoeg op weer te zitten mijmeren en diep verzonken te zijn in een dagdroom. Iedereen heeft zo nu en dan een 'Escape from Reality' nodig. Ik ben bijzonder dankbaar dat

ik uit dit extra reservoir wat voorstellingsvermogen betreft kan tappen. Het zou veel moeilijker zijn, als ik dat niet tot mijn beschikking zou hebben. Om je tijd zo goed mogelijk te kunnen doen is het noodzakelijk dat je in staat bent af en toe – terwijl je onderweg bent – even uit de bus of trein te stappen.

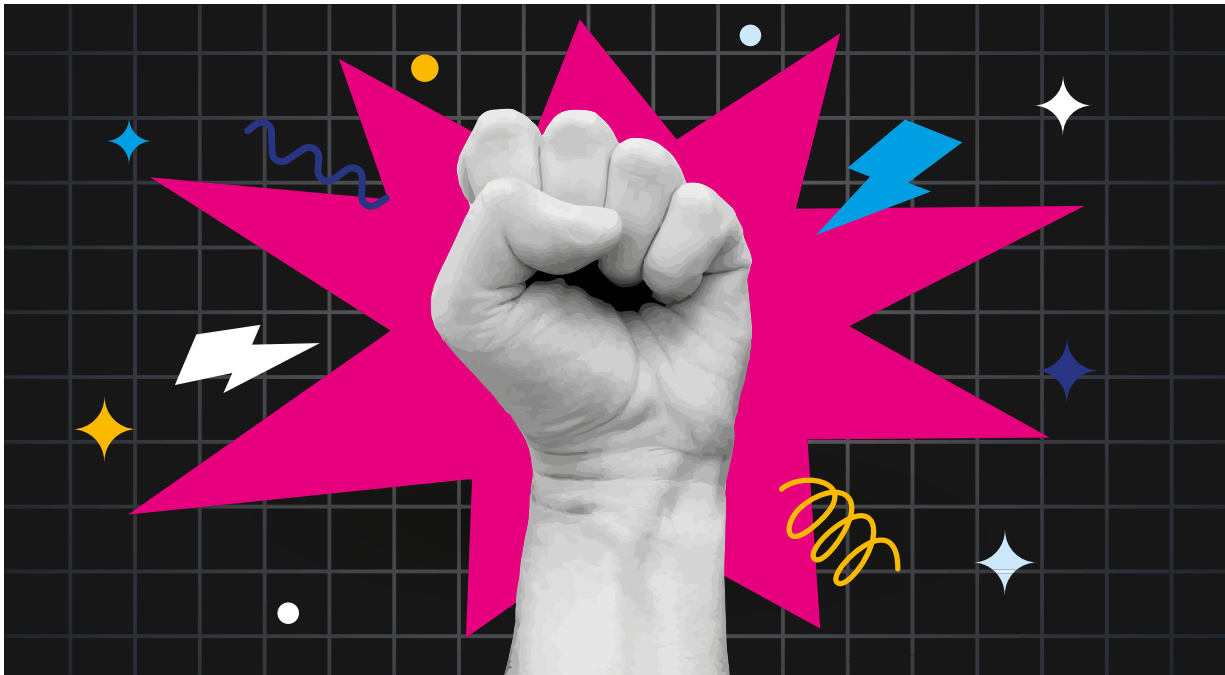
Even naar een andere golflengte luisteren voordat je de reis vervolgt. En als je gedachten en gevoelens weer met de juiste tijdgeest zijn, dan wacht je rustig op de volgende bus of trein. Je stapt weer in om te kunnen voortdobbelen. Blijf wel vooruit kijken naar betere tijden: bij de pakken neerzitten, daar heeft niemand profijt van. Je moet er standvastig in geloven, dat er zeker betere tijden aankomen. Dat klinkt misschien een beetje cliché. De realiteit is, dat het niet makkelijk slechter kan worden dan gedetineerd te zijn. Al je vrijheid en vrije wil is afgenomen, dus kijk vooruit naar de toekomst, die je dan weer kunt delen met je geliefden en vrienden in volle vrijheid. Ondertussen heb ik heel wat vrijwilligers meegemaakt van Epafras bijvoorbeeld. Telkens voelt het als een verlies als de persoon waar je zo aan gewend was, opeens vervangen wordt, met iemand die je weer opnieuw moet leren kennen. Dit geldt ook voor het personeel van het consulaat, maar gelukkig zijn ze wel altijd even aardig en toegewijd. Ik sta er altijd weer versteld van hoe zij echt gemeend om ons geven. Maar waar ik het meest dankbaar voor ben, is mijn vrijwil-

liger via Reclassering Bureau Buitenland. Ik zou hem heel erg missen, als hij mij niet meer zou bezoeken. Hij doet dit al jaren en dat is een enorme opkikker voor mij. Hij is dik vier uur onderweg en komt altijd met een big smile binnen. Al is het -20 met een flink pak sneeuw op de weg, komt hij toch trouw altijd op bezoek. En dan zitten we heerlijk Nederlands te kletsen. Voor mijn vrouw en kinderen is het ruim acht uur rijden, en voor de familie uit Nederland acht uur vliegen en vijf uur rijden, dus kan ik mezelf heel goed in jouw schoenen verplaatsen.

Ik ben hier de enige Nederlander, dus ook helemaal alleen. Het stoort mij echt niet dat ik omgeven ben met mannen die drie keer per week bezoek krijgen en stapels geld op hun rekening hebben staan. Ik blijf positief in mijn eigen wereldje. Met veel plezier denk ik terug aan de mensen die er niet meer zijn. Net zoals de maffia bij jou hebben wij hier heel veel gangs. Zij hebben precies zoals in Italië allerlei rangen, van leider tot soldaat, enforcer, penningmeester, noem maar op. Ik ben er ook aan gewend, me niet te veel te hechten aan celgenoten. Omdat ze bijna altijd een veel kortere straf hebben, en na één jaartje of zo weer naar een andere cel of gevangenis verhuizen of naar huis gaan. Mijn advies is: blijf gewoon jezelf, dan ben en blijf je het sterkst.

Hou je taai, en laat de maffia boys links liggen.

René

GEDULD

Ik dacht dat ik echte vrienden had maar ze hebben me goed genaaid. Ik moest die dag naar school en had een lange dag voor de boeg. Net voor de wekker ging om 07.00 uur, zag ik door de gordijnen zaklampen schijnen en hoorde ik de politie schreeuwen. Voordat ik besepte dat het voor mij was, hoorde ik een grote knal en ging het geluid van brekend glas door merg en been. Ik werd meteen in de boeien geslagen en zag zeven politieagenten in mijn woning staan. Op het politiebureau vertelde de officier van justitie waarom ik was aangehouden. Mijn lichaam werkte niet meer toen ze vertelde dat ik misschien uitgeleverd zou gaan worden. En al snel werd duidelijk dat er een zware periode zou gaan aanbreken. Ik heb mijn moeder nog nooit zo hard zien huilen. Ik droom nog steeds elke nacht van dat moment en ik word elke nacht huilend wakker. Ik werd uitgeleverd aan Zweden en zat 2,5 maanden in beperking en 23 uren per dag ingesloten. Eindelijk mocht ik mijn moeder bellen en kreeg ik te horen dat mijn oma kwam te overlijden. Ik reageerde daar zo emotioneel op dat het personeel besloot mij in de isoleercel te plaatsen waar ik 24 uren per dag geobserveerd werd. Ik heb daar nachtmerries aan overgehouden. Ik moest met handboeien en riemen om naar de rechtszaak en daar eiste men 6,5 jaren, maar de rechter gaf vijf jaren. Ik mis de steun van mijn familie en ik vraag elke dag of ik mag bellen, maar alles wordt afgewezen. Het gemis voelt als eeuwig, ik voel me erg eenzaam en weet me geen raad meer. Hoe nu verder? Iedereen hier vertelt me geduld te hebben. Geduld is een schone zaak, maar mijn zaak is viezer dan ooit en mijn geduld raakt op! Mijn partner in crime en ik zijn opgesplitst en ik heb geen idee waar deze is: ik ben helemaal alleen in een onbekend land. Als ik naar de foto's kijk van mijn geliefde raak ik gevuld met allerlei emoties en houd ik mezelf voor: dit is tijdelijk, op een dag lacht het leven me weer toe. Voor iedereen die vastzit in het buitenland: kop op, houd je taai en denk twee keer na voordat je iets gaat doen, want het verleden zal je altijd blijven achtervolgen. Blijf dicht bij je Schepper, verricht je gebed en Allah zal de pijn verlichten. Het leven is te kort om vast te zitten.

R • ZWEDEN

OPROEP

Sinds juni 2024 zit ik vast in de gevangenis in Kroatië omdat ik iets heb gedaan wat ik niet wilde doen, maar ik heb moeten doen omdat ik bedreigd werd. In mijn leven ben ik altijd een naïef persoon geweest die alleen het beste in mensen wilde zien. En dat heeft me in deze problemen gebracht. Ik zit vast en mijn kinderen zitten in pleeggezinnen. Ik voel me echt hopeloos: ik ben in een land waarvan ik de taal niet spreek, mijn familie kan niet naar mij toekomen en ik krijg amper bezoek. Mijn advocaat spreekt geen Engels en houdt geen contact met mijn moeder en mijn advocaat in Nederland. Gisteren was het de verjaardag van mijn jongste dochter, zij is drie jaar geworden en ik was er niet bij. Als ik na drie jaar zitten terug kom, zal ze me waarschijnlijk niet meer kennen en deze gedachte maakt mij heel verdrietig. Ik zit 22 uren per dag op cel met zeven andere vrouwen en ben 13 kilo afgevallen. Bezoek en post krijg ik niet, alleen af en toe een foto van mijn kinderen. In de Comeback heb ik gelezen dat ik een oproep tot schrijven kan plaatsen: Mijn naam is R., een vrouw van 34 jaar oud, gedetineerd in Kroatië. Ik voel me alleen, hopeloos en verdrietig. Zijn er mensen die met me willen schrijven? Heel erg bedankt!

R • KROATIË

ONSCHTBARE WAARDE

Ik wens dat God de Stichting Epafra zal blijven zegenen met het goede werk dat jullie doen. Ik wil jullie bedanken voor de prachtige boeken die ik van jullie heb mogen ontvangen. De boeken zijn voor mij een grote hulp om de Japanse taal te leren. Ik heb moeite met die ingewikkelde klanken maar met behulp van de boeken ben ik gemotiveerd om deze taal te leren. Uw hulp en medewerking geeft mij de kracht om mij niet verloren te voelen: jullie steun is van onschatbare waarde. Ik weet dat eenieder in jullie Stichting zich met hart en ziel inzet en ik zal voor jullie bidden, speciaal voor pastor Paul en zijn gezin die mij zo trouw bezoekt.

N • JAPAN

ACHTER BUITENLANDSE TRALIES

JOUW STEM TELT!

Onderzoekers van het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) zijn bezig met het project **Behind Foreign Bars**. Ze onderzoeken hoe het is voor Nederlanders om gevangen te zitten in het buitenland. Daar weten we nog weinig over. Hoe hou je contact met thuis? Wat maak je mee? En hoe gaat het als je straks weer terugkomt in Nederland? Het onderzoek is inmiddels gestart en we hebben al mooie reacties ontvangen. Maar: er is nog ruimte voor een paar extra deelnemers.

DOE MEE VIA EEN BRIEFWISSELING

We zoeken mensen die hun ervaringen willen delen. In brieven kun je vertellen over je leven nu, vroeger, en je gedachten over de toekomst. Wat zijn jouw ideeën of zorgen? Hoe ervaar jij de detentie in het buitenland?

Meedoen is vrijwillig en vertrouwelijk. Je krijgt een antwoordenvolp – het kost je dus niets. Ook als je eerder hebt gereageerd maar nog geen brief hebt gestuurd, ben je welkom.

Wil je meedoen? Schrijf ons dan via:

NSCR – t.a.v. 'Achter Buitenlandse Tralies'
Postbus 71304
1008 BH Amsterdam
of mail naar: achterbuitenlandsetralies@nscr.nl

Let op: Er is beperkt plek – dus meld je op tijd.

OPROEP

Wil je bezoek van Epafras?

Laat dit dan aan ons zo snel mogelijk weten met behulp van de portovrije envelop! Zo blijven we op de hoogte van je meest actuele verblijfplaats en komen ook na een overplaatsing brieven en *Comeback* op het juiste adres.

Wil je corresponderen?

Dat kan met gedetineerden in buitenland en binnenland, maar ook met vrijwilligers in Nederland. Zij kunnen je op de hoogte houden van wat er zoal speelt in de Nederlandse samenleving. Vraag bij Epafras een formulier aan om je aan te melden.

Wil je meedoen aan het Kinder-cadeauproject?

Dat is mogelijk voor eigen kinderen tot en met 17 jaar die in Nederland wonen. Geef dan ook contactadres, geboortedata en eventueel telefoonnummer door, zodat toestemming gevraagd kan worden.

Wil je een bijbel ontvangen?

Het toezenden van een bijbel en lectuur is aan regels gebonden. In Frankrijk wordt lectuur alleen toegelaten als daar toestemming voor is gevraagd en gekregen. Voor Spanje, en in mindere mate voor Engeland, geldt dat pakketjes retour gezonden worden. Als je gevangen zit in een van deze landen en lectuur wilt ontvangen, informeer ons dan als je een andere manier hebt gevonden voor ontvangst. Voor gedetineerden in Duitsland proberen wij bij een aanvraag voor een bijbel de lokale geestelijk verzorger in te schakelen om toegang tot jou te krijgen.

Heb je tips voor gedetineerden, reacties, verhalen of gedichten?

Brieven worden vertrouwelijk behandeld. Is jouw verhaal bestemd voor publicatie in *Comeback*, geef dit dan uitdrukkelijk aan. Bij dit nummer vind je een portovrije envelop.

[Deze envelop is alleen bedoeld voor post voor Epafras of familie, niet voor Reclassering, Lawyers Across Borders of Dutch&Detained.]

Je kunt schrijven naar:

epafras

ANTWOORDNUMMER
C.C.R.I. 9804
3500 ZJ UTRECHT
THE NETHERLANDS

GEDICHT ACHTEROP

Het hart van Rotterdam

We gingen vanuit Den Haag, op weg naar Rotterdam. Het doel was de Coolsingel, waar de Marathon van Rotterdam startte. Sluit je ogen. En probeer het voor je te zien: je komt aan van de A13, de fly-over, je stijgt een beetje op... Wolken zeilen langs de hemel en dan... de skyline van Rotterdam in volle breedte! De Euromast, Maastoren, de Erasmusbrug en één van de eerste wolkenkrabbers: de toren van Nationale Nederlanden, vlak naast het Centraal Station. Het hart van Rotterdam werd verwoest door het bombardement in de eerste dagen van de Tweede Wereldoorlog. Met daadkracht en lef werd het weer opgebouwd. Zou Jules Deelder dit beeld voor ogen hebben gehad toen hij schreef:

Nou? Herken je het? Gedichten van Deelder, de eerste echte Nachtburgemeester van Rotterdam, vind je op diverse gevels in de stad. Poëzie hoogdravend? Je vindt het gewoon op straat!

Maar we waren op weg naar de Coolsingel en op tijd voor de start. Meer dan dertig jaar zong Lee Towers 'You never walk alone'. Zo'n 20.000 hardlopers brulden mee, zongen zichzelf moed in.

*'De omgeving
van de mens
is de medemens'*

*'Walk on, walk on,
With hope in your heart
And you never walk alone
You never walk alone'*

Op de Nieuwe Binnenweg. Misschien ben je er wel 'ns langs gekomen. En op de Hillelaan in Feijenoord kun je stilge staan hebben bij deze:

Een oude kraker die iedereen waarschijnlijk kent en mee kan zingen. Hardop of in stilte, in jezelf.

*'Rotterdam is niet romantisch
Heeft geen tijd voor flauwekul
Is niet vatbaar voor suggesties
Luistert niet naar slap gelul.'*

*'t Is niet cameragevoelig
't lijkt niet mooier dan het is
Het ligt vierkant hoog en hoekig
gekanteld in het tegenlicht.'*

*'Aan de Maas gezeten
turend in het zwerk
het stadsgeraas geweken
ontstijgt men aan zichzelf'*

*op hoger plan gekomen
wiekend door de lucht
de zwaartekracht te boven
vindt men een ander terug'*

Hou vol, Hou vol. Houd hoop in je hart!

Marlies houdt van brieven en gedichten, en correspondeert sinds anderhalf jaar via Epafras met een gedetineerde. Op deze pagina deelt ze gedichten waarvan ze denkt dat jullie er moed uit kunnen halen.

DE RECHTER

JESSE VAN MUYLWIJCK

